

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 91)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	18. oktober 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 26. oktober 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 29. oktober 2001 – vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Rådsmøde (miljø) d. 29. oktober 2001

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Forslag til anbefaling om integreret kystzoneplanlægning side 3

1. *politisk enighed*

2. Forslag til direktiv vedr. emissioner fra små ikke-vejgående maskiner side 6

1. *politisk enighed eller vedtagelse ved 1. læsning*

3. Meddelelse om programmet CAFE (Clean Air For Europe) side 11

• *rådskonklusioner*

4. Meddelelse om handlingsplaner for biodiversitet side 12

• *rådskonklusioner*

5. Klima side 18

1. *rådskonklusioner vedrørende forberedelsen af COP7 i Marrakech*

1. *evt. præsentation ved Kommissionen*

1. *forslag til direktiv om handel med CO₂-kvoter*

1. *Kommissionens meddelelse om iværksættelse af det europæiske klimaprogram*

1. *benstilling vedrørende ratifikation af Kyoto-protokollen*

6. Forslag til forordning om sporbarhed og mærkning af GMO side 20

1. *orienterende debat*

7. Forslag til direktiv om offentlighedens deltagelse i beslutninger på miljøområdet side 26

1. *politisk enighed*

8. Forslag til beslutning om støtte til NGO'er på miljøområdet side 31

1. *politisk enighed el. vedtagelse ved 1. læsning*

9. Forslag til direktiv om tilnærmelse af reglerne vedr. emissioner fra fritidsbåde side 35

1. *politisk enighed*

10. Bæredygtig brug af pesticider side 39

1. *debat om Kommissionens evalueringsrapport*

1. *information fra Kommissionen om en strategi for bæredygtig brug af pesticider*

1. *information fra Kommissionen om ratifikation af Rotterdam-konventionen*

11. Indikatorer i forhold til bæredygtig udvikling side 43

1. *rådskonklusioner*

12. Udmøntning af kemikaliestrategi side 47

1. *præsentation af status*

13. Præsentation ved Kommissionen af side 47

1. ændring af direktiv 96/82 (SEVESO II)

1. meddelelse om strategi vedr. dioxin og PCB

1. fortolkende meddelelse om udbudsdirektiverne

14. Kommissionens redegørelse for status med arbejdet vedr. side 49

forslag til direktiver om

- miljøansvar
- emballager
- batterier og akkumulatorer
- tungmetaller i luft

15. Status for arbejdet ved formandskabet side 49

1. forslag til direktiv om brændstofkvalitet

16. Eventuelt side 56

- Indlæg fra Grækenland om biler
- Information fra Formandskabet om resultatet af forhandlingerne

om en TBT-konvention

MILJØstyrelsen 17. oktober 2001

Internationalt kontor 111/17-0249

MEM-391-MST

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 29. OKTOBER 2001

Ad punkt 1 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Henstilling om gennemførelse af integreret kystzoneplanlægning i Europa

KOM (2000) 545 endelig

(revideret notat)

Resumé: Forslagets formål er at fremme EF-traktatens målsætninger i forbindelse med bæredygtig udvikling og integration af miljøet i alle andre EU-politikker for den betydelige og strategisk vigtige kystzone baseret på et holistisk og langsigtet perspektiv, samt en fleksibel forvaltning, der kan tilpasses udviklingen i kystzonen, lokale særpræg og diversiteten i Europas kystzoner, at arbejde sammen med naturproce sser, inddragelse af alle berørte parter i planlægningen, støtte og involvering af alle relevante administrative myndigheder. Medlemslandene opfordres til at basere udviklingen af en integreret kystzonestrategi på en række forhold bl.a. den trussel som klimaændringer og heraf følgende vandstandsstigninger udgør for kystzonen; økonomi- og beskæftigelsesmuligheder; velfungerende sociale og kulturelle miljøer, lokalt befolkningens adgang til kysten, en forbedret koordinering i kystzonen mellem de ansvarlige myndigheder på henholdsvis hav- og landsiden. Medlemslandene bør foretage en national statusopgørelse og på baggrund af denne opstille en national strategi samt indlede en dialog med nabolandene og rapportere til Kommissionen.

1. Status

Kommissionen sendte den 1. december 2000 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Kommissionen har den 27. september 2000 oversendt sin meddelelse til Rådet og Europa-parlamentet om integreret kystzoneplanlægning, som indeholder en EU-strategi herfor. Herudover har Rådet vedtaget resolution 94/C 135/02 af 6. maj 1994 om en EF-strategi for en integreret forvaltning af kystområderne og resolution 92/C 50/01 af 25. februar 1992 om Fællesskabets fremtidige politik vedrørende de europæiske kystområder. I begge resolutioner k onkluderes, at der er behov for en samordnet europæisk handling for at gennemføre en integreret kystzoneplanlægning.

Notat om forslaget er tidligere oversendt som led i samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 22. februar 2001.

Punktet har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. marts og den 1. juni 2001 til orientering

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse den 5. juli 2001.

Punktet har tidligere været på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 7.-8. marts og den 7.-8. juni 2001 med henblik på formandskabets afrapportering om forhandlingsstatus.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 29. oktober 2001 med henblik på opnåelse af politisk enighed.

1. Formål og indhold**2.1. Kommissionens forslag**

Forslagets formål er at fremme EF-traktatens målsætninger i forbindelse med bæredygtig udvikling og integration af miljøet i alle andre EU-politikker for den betydelige og strategisk vigtige kystzone. Forslaget handler om at skabe bedre samarbejdsformer med de eksisterende retlige instrumenter. Ud over de hovedsageligt nationale instrumenter, der kan tænkes anvendt, tænkes forslaget gennemført ved anvendelse og evt justering af allerede eksisterende EU-lovgivning og støtteprogrammer, herunder strukturprogrammer og landbrugs- og fiskeristøtteordninger.

Medlemslandene opfordres til at basere udviklingen af en integreret kystzonestrategi på en række forhold bl.a. den trussel som klimaændringer og heraf følgende vandstandsstigninger udgør for kystzonen, økonomi- og beskæftigelsesmuligheder, velfungerende sociale og kulturelle miljøer lokalt, befolkningens adgang til kysten og en forbedret koordinering i kystzonen mellem de ansvarlige myndigheder på henholdsvis hav- og landsiden.

Strategien er baseret på en række principper: Et bredt holistisk perspektiv, tematisk og geografisk, et langsigtet perspektiv, en fleksibel forvaltning, der kan tilpasses udviklingen i kystzonen, lokale særpræg og diversiteten i Europas kystzoner, at arbejde sammen med naturprocesser, inddragelse af alle berørte parter i planlægningen, støtte og involvering af alle relevante administrative myndigheder og anvendelse af en kombination af instrumenter i forvaltningen.

Forslaget indebærer, at medlemsstaterne:

- bør foretage en national statusopgørelse for at analysere, hvilke aktører, love og institutioner der har indflydelse på planlægningen og forvaltningen af deres kystzone. Statusopgørelsen bør både gøre rede for alle de sektorer, som har indflydelse i kystzone og de administrative niveauer, borgernes, den private sektors og organisationers rolle.
- på grundlag af denne statusopgørelse bør opstille en national strategi til gennemførelse af principperne i strategien. Den nationale strategi kan være specifik eller indgå som en del af en bredere geografisk strategi til integreret forvaltning. Den nationale strategi kan blandt flere elementer indeholde midler til at kontrollere yderligere byvækst i kystzonen og skabe bedre koordinering i forvaltningen på land og på havet gennem lovinitiativer eller ændret praksis.
- bør indlede en dialog med nabolandene, herunder ikke medlemslande omkring samme regionale hav for at fremme en bedre koordination af reaktionerne på grænseoverskridende problemer.
- bør rapportere til Kommissionen om erfaringerne med implementering af strategien fire år efter vedtagelsen og at

Forslaget indebærer i øvrigt, at EU-Kommissionen inden 5 år efter vedtagelsen skal afgive en evalueringsrapport til EU-Parlamentet og Rådet, hvori der tages stilling til, om der er behov for yderligere Fællesskabshandlinger.

2.2. Europa-Parlamentets ændringsforslag

Europa-Parlamentet vedtog sin 1. læsning på plenarforsamlingen den 2.-5. juni 2001, som indeholder 41 ændringsforslag. Ændringsforslag nr. 11, 12, 16, 18, 29, 32 og 43 vedrører alle formuleringer om at indføre en fællesskabslovgivningsramme for kystzoneforvaltning og anmode Kommissionen om at forelægge et sådant forslag sammen med en evalueringsrapport af arbejdet efter vedtagelsen af nærværende forslag til henstilling inden for 3 år. Ændringsforslag nr. 17, 20, 29, 32, 33 og 34 vedr. sprogbrug med bindende karakter, idet Europa-Parlamentet foreslår at medlemsstaterne *forpligter sig til en bindende fælles strategi baseret på en række principper, jf. Kommissionens forslag, og at strategien skal indgå i den fremtidige fællesskabslovgivningsramme. Det foreslås også at medlemslandene skal udarbejde nationale strategiske planer som skal munde ud i bindende retlige instrumenter. I ændringsforslag 25 og 42 foreslås at alle berørte parter inddrages i planlægningen og overholdelsen af de af Parlamentet foreslåede bindende fællesskabsregler evalueres.*

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at i betragtning af mangfoldigheden i kystzonernes vilkår og de retlige og institutionelle rammer i medlemsstaterne kan målene for denne handling bedst nås ved retningslinier på fællesskabsniveau.

Regeringen er enig heri.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Da der her er tale om et geografisk område og ikke fx en sektor er der en lang række forskellige love og bekendtgørelser, som griber ind i området, nemlig plan-, jagt- og vildtforvaltnings-, havne-, råstof-, og fiskeriloven samt natur-, miljø-, kyst-, og havmiljøbeskyttelsesloven og derudover lov om skibsfartens betryggelse og statens højhedsret over søterritoriet. Men forslaget vil i sin nuværende form (en henstilling) ikke medføre lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Der er lagt op til, at EU-kommissionen inden 5 år efter vedtagelsen skal tage stilling til om der er behov for yderligere Fællesskabsinitiativer.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vil ikke få økonomiske og administrative konsekvenser, idet det handler om at skabe bedre samarbejdsformer med de eksisterende instrumenter.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes samlet set på sigt at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, selvom Danmark allerede med den eksisterende planlægning imødekommer henstillingen fsva. opstilling af en national

strategi, idet henstillingen giver anledning til nærmere at vurdere, hvordan der kan ske en større integration mellem planlægningen på land og på havet i den nære kystzone.

Forslaget vurderes på sigt at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU.

5. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 7. februar 2001. Henstillingen betragtes overordnet set som fornuftig med mange gode overvejelser. De anbefalinger, som kom ud af EU's demonstrationsprogram for integreret kystzoneforvaltning synes at være reflekteret. Flere af de hørte udtrykkes, at der i Danmark findes institutionelle barrierer for integreret kystzoneforvaltning i form af ukoordineret lovgivning og uhensigtsmæssig fordeling af kompetencen mellem forskellige myndigheder. Det er ulogisk, at regionplanlægningen stopper i vandkanten. Herudover udtrykkes der forskellige holdninger til ansvarsfordelingen mellem stat, amt og kommuner. Det er vigtigt, at der tages hensyn til at medlemslandene har forskellige administrative strukturer samt at der er store geografiske forskelle.

Sagen har endvidere været forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar 2001 og 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 2 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 97/68/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra forbrændingsmotorer til montering i mobile ikke-vejgående maskiner

KOM (2000)840

2000/0336 (COD)

(revideret notat)

Resumé: Forslagets formål er at udvide anvendelsesområdet for direktiv 97/68 om emissioner fra motorer, der anvendes i ikke-vejgående maskiner, så det også kommer til at omfatte benzinmotorer. Det har været en målsætning for Kommissionen, at det nye forslag i så stor udstrækning som muligt bliver koordineret med lovgivningen i USA, hvor man har regler for benzinmotorer. Som eksempler på benzindrevne motorer omfattet af forslaget kan nævnes plæneklippere, kædesave, buskryddere o.l.

Harmonisering med de amerikanske grænseværdier medfører forskellige problemer knyttet til forskellen i de administrative procedurer i USA og EU. De amerikanske bestemmelser indeholder et system for udjævning (averaging), hensættelser (banking) og handel (trading). Det betyder, at en fabrikant kan producere motorfamilier, der ligger over emissionsgrænserne, så længe han kompenserer herfor med andre motorfamilier med en emission under grænseværdierne.

1. Status

Kommissionen sendte den 19. december 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF (tidligere artikel 100A) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 23. februar 2001 som en del af det samlenotat, der blev forelagt forud for rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001.

Europa-Parlamentet har haft 1. læsning 2. oktober 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af politisk enighed om en fælles holdning eller om muligt endelig vedtagelse efter Europa-Parlamentets første læsning.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Anvendelsesområde

Kommissionen anfører, at forslagens formål er, at udvide anvendelsesområdet for direktiv 97/68 om emissioner fra motorer, der anvendes i ikke-vejgående maskiner, så det også kommer til at omfatte benzinmotorer. Direktiv 97/68, som alene omfatter dieselmotorer med en nettoeffekt på mellem 18 kW og 560 kW, blev udarbejdet i nært samarbejde med de

amerikanske miljømyndigheder med henblik på at opnå global harmonisering af grænseværdierne. Det har været en målsætning for Kommissionen, at også det nye forslag i så stor udstrækning som muligt bliver koordineret med lovgivningen i USA. Situationen er imidlertid den, at man i USA allerede har indført regler for benzinmotorer. Dog kun for motorstørrelser under 19 kW. Kommissionens arbejde har derfor i første omgang bestået af en evaluering af de amerikanske regler. Kommissionen har vurderet, at de amerikanske regler ligger på et højt miljømæssigt niveau og afspejler brug af bedst tilgængelig teknologi. Man ser det derfor som en fordel - både for erhvervslivet og for miljøet - at den kommende EU-lovgivning lægges på linie med den tilsvarende amerikanske.

At den amerikanske lovgivning kun omfatter motorer op til 19 kW hænger sammen med, at hovedparten af de benzindrevne motorer - i modsætning til de dieseldrevne motorer - ligger i dette interval. Som eksempler på benzindrevne motorer omfattet af forslaget fremhæver Kommissionen plæneklippere, kædesave, buskryddere o.l. Kommissionen foreslår i øvrigt at direktivet også kommer til at omfatte motorer, der kører med konstant hastighed (både benzin- og dieseldrevne). Denne kategori, som er undtaget fra direktiv 97/68, omfatter bl.a. kompressorer, elaggregater, vandingspumper, flishuggere og fejmaskiner.

Miljømæssige vurderinger

Kommissionen anfører, at der kun findes få data om luftforureningen fra mobile ikke-vejpgående maskiner. Tidligere opgørelser for EU omfattende året 1990 viste følgende udslip (i 1000 tons):

	NO _x	HC	CO
Ikke-vejpgående maskiner - i alt	2000	1200	5000
Heraf benzin:			
2-taktsmotorer	2	815	1483
4-taktsmotorer	20	118	2910
Vejtrafik - i alt	6400	4000	31000

Som det ses giver benzindrevne ikke-vejpgående maskiner et forholdsvis stort udslip af kulbrinter (HC) og kulilte (CO). I 1990 udgjorde HC-emissionen således på EU-plan omkring 23% af udslippet fra vejtrafikken, mens CO-udslippet udgjorde ca. 14%. Siden 1990 er der indført skærpede emissionskrav til dieseldrevne ikke-vejpgående maskiner. Endvidere er kravene til emissioner fra vejtrafikken strammet, så emissionen fra en moderne personbil i dag er mindre end 10% af, hvad den var sidst i 1980'erne. Emissionen fra benzindrevne ikke-vejpgående benzinmotorer har derfor fået relativt større betydning end i 1990, og denne tendens vil fortsætte.

De reducerede emissioner fra vejtrafikken vil give sig udslag i store forbedringer af luftkvaliteten, men måske ikke altid tilstrækkeligt til at opfylde de fremtidige luftkvalitetsmålsætninger. Især forventes der fortsat problemer i forhold til forekomsten af troposfærisk ozon, som dannes ved reaktion mellem HC og NO_x. Også med overholdelse af de forventede nationale emissionslofter for NO_x og HC forventes problemer. Indsatsen over for de benzindrevne ikke-vejpgående motorer foreslås derfor især rettet mod udslippet af HC og NO_x. CO anses ikke mere for at udgøre noget væsentligt miljøproblem, og grænseværdier for CO medtages alene af historiske grunde.

Klassificering af motorer

Som i den amerikanske lovgivning opdeles motorerne i Kommissionens forslag i to hovedkategorier: håndbårne (SH) og ikke-håndbårne (SN) motorer. Der er givet en detaljeret definition af de to kategorier, bl.a. må den samlede vægt af en håndbåren motor ikke overstige 20 kg. De håndbårne motorer er typisk 2-taktsmotorer, mens de ikke-håndbårne typisk er 4-taktsmotorer. De to kategorier opdeles i størrelsesklasser inddelt efter motorvolumen:

Kategori	Klasse	Slagvolumen (cm ³)
Håndbårne	SH1	<20
	SH2	20-50
	SH3	>50

Ikke-håndbårne	SN1	<66
	SN2	66-100
	SN3	100-225
	SN4	>225

Grænseværdier og ikrafttrædelsestidspunkt

I den amerikanske lovgivning indføres grænseværdier for de omhandlede motorer i to trin. Første trin er allerede trådt i kraft, og vil være gennemført i fuldt omfang i 2002. Andet trin indføres i perioden 2004-2010. Kommissionen foreslår at benytte samme grænseværdier og ikrafttrædelsestidspunkter som i USA, dog således at indførelsen af trin 1 må afhænge af datoen for vedtagelsen af det foreslåede direktiv. Kommissionen foreslår følgende grænseværdier (g/kWh):

Klasse	CO		HC	NO _x	HC + NO _x	
	Trin 1	Trin 2	Trin 1	Trin 1	Trin 1	Trin 2*)
SH1	805	805	295	5,36	-	50
SH2	805	805	241	5,36	-	50
SH3	603	603	161	5,36	-	72
SN1	519	610	-	-	50	50
SN2	519	610	-	-	40	40
SN3	519	610	-	-	16,1	16,1
SN4	519	610	-	-	13,4	12,1

*) NO_x må i ingen af motorklasserne overskride 10 g/kWh

Ved sammenligning af trin 1 og trin 2 skal tages i betragtning, at trin 2-værdierne tager hensyn til forringelsen ved normal brug. De målte værdier skal således multipliceres med en forværringsfaktor inden sammenligning med grænseværdierne. Kommissionen foreslår følgende ikrafttrædelsestidspunkter i forbindelse med typegodkendelse af de forskellige klasser:

Trin 1: 18 måneder efter datoen for direktivets ikrafttrædelse.

Trin 2:

Klasse	Dato
SH1	1. august 2008
SH2	1. august 2008
SH3	1. august 2010
SN1	1. august 2004
SN2	1. august 2004
SN3	1. august 2008
SN4	1. august 2006

Med hensyn til markedsføring foreslår Kommissionen, at alle nye motorer 6 måneder efter de nævnte datoer skal opfylde direktivets krav. Der åbnes dog op for, at medlemsstaterne kan dispensere i en periode på op til 2 år for motorer, som er produceret før kravene indføres for typegodkendelse.

Kommissionen foreslår i øvrigt, at trin 2-grænseværdierne udskydes med 3 år for fabrikanten med en samlet produktion på under 25.000 enheder pr år, og at man for produktioner under 5.000 enheder pr år af en given motorfamilie bibeholder trin 1-grænseværdierne.

Indførelse af alternativt godkendelsesprocedure

Harmonisering med de amerikanske grænseværdier medfører forskellige problemer knyttet til forskellen i de administrative procedurer i USA og EU. De amerikanske bestemmelser indeholder et system for udjævning (averaging), hensættelser (banking) og handel (trading). Det betyder, at en fabrikant kan producere motorfamilier, der ligger over emissionsgrænserne, så længe han kompenserer herfor med andre motorfamilier med en emission under grænseværdierne. Kommissionen foreslår, at man - som valgfri mulighed - giver de europæiske fabrikanter mulighed for at anvende et system som det amerikanske med virkning fra trin 2. Muligheden for at bruge gennemsnitsbetragtninger vil dog blive ledsaget af en øvre grænse (svarende til trin 1). Alternativet ville have været mildere grænseværdier. Kommissionen anfører, at systemet ikke vil medføre yderligere administrative byrder for de godkendende myndigheder, og at ekstra krav, som systemet måtte medføre dækkes af fabrikanterne. Det er første gang sådanne procedurer foreslås indført i fællesskabslovgivningen, og Kommissionen anfører, at man vil gennemgå bestemmelserne nærmere, før de træder i kraft.

Udskiftningsmotorer

Direktiv 97/68 stiller ikke specielle krav til udskiftningsmotorer. Det skønnes ikke at være noget problem for benzinmotorer, hvor motorens værdi udgør hovedparten af udstyrets værdi. For de større dieselmotorer vurderer Kommissionen imidlertid, at det vil være relevant med regler for udskiftningsmotorer. Man foreslår, at udskiftningsmotorer skal opfylde samme krav som den oprindelige motor skulle opfylde.

2.2. Europa-Parlamentet

Forslaget er behandlet i Europa-Parlamentet 2. oktober 2001. Europa-Parlamentet vedtog 21 ændringsforslag. Det væsentligste ændringsforslag indebærer fjernelse af muligheden for at anvende "averaging and banking". Herudover ønsker Europa-Parlamentet at der sker en fremrykning af visse ikrafttrædelsestidspunkter for trin 2, at der åbnes mulighed for at anvende skatteincitamenter for at fremme en tidligere udbredelse af maskiner, der opfylder fremtidige krav, og at Kommissionen ser nærmere på behovet for at indføre partikelkrav til 2-taktsmotorer. Europa-Parlamentet er også indstillet på at acceptere udsættelse af ikrafttrædelsesdatoer for specielle 2-taktsmotorer, såfremt Kommissionen dokumenterer at der er specielle tekniske problemer

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at formålet med forslaget er at udvide anvendelsesområdet af direktiv 97/68.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Regulering af emissioner fra mobile ikke-vejgående maskiner sker via bestemmelser i bekendtgørelse udstedt af Miljø- og Energiministeriet med hjemmel i lov om miljøbeskyttelse.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Der foreligger ikke konkrete opgørelser af de økonomiske konsekvenser af det foreliggende forslag. EU-Kommissionen henviser til amerikanske beregninger, som viser, at omkostningerne ved gennemførelse af trin 1 svarer til \$ 266 (ca. 2.000 kr.) pr tons reduceret HC. For trin 2 har de amerikanske myndigheder beregnet omkostninger i området \$ 852-1020 (ca. 7.000-8.300 kr.) pr tons sparet HC+NO_x. Medregnes forventede brændstofbesparelser reduceres tallet allene med en tredjedel. Kommissionen mener, at disse tal kan overføres til europæiske forhold, og man har sammenlignet de beregnede omkostninger med de tal, der ligger til grund for forslag til direktiv om nationale emissionslofter. For HC varierer omkostningerne i dette forslag i de forskellige lande typisk mellem 1.500 og 4.000 Euro (11.000-30.000 kr.) pr tons reduceret HC, hvilket ligger langt over de forventede omkostninger ved at nedbringe emissionerne fra de af direktivforslaget omfattede motorer.

Forslaget vurderes ikke at få nævnenærdige økonomiske konsekvenser for stat, amt og kommuner. Der skønnes heller ikke administrative konsekvenser for offentlige myndigheder, idet der ikke foretages typegodkendelser i Danmark.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt til høring hos 18 udvalgte interessenter. Der er kun modtaget 3 svar. Landbrugsrådet og Frederiksberg kommune oplyser, at man ikke har bemærkninger. Københavns Kommune foreslår med henvisning til Kommissionens beskrivelse af de miljømæssige problemer, at der sættes årstal på, hvornår der skal fastsættes supplerende grænseværdier for partikler og specifikke kulbrinter.

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar og den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 3 – Rådskonklusioner om Meddelelse fra Kommissionen om Programmet Ren Luft i Europa (CAFE): Mod en tematisk strategi for luftkvalitet.

KOM (2001) 245 endelig

(nyt notat)

1. Status

Kommissionen sendte den 11. maj 2001 ovennævnte meddelelse til Rådet. Forslag til rådskonklusioner er fremlagt d. 19. juli 2001.

Grundnotat om meddelelsen er oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 6. juli 2001.

Punktet er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

1. Formål og indhold

2.1 Programmet

Programmets formål er at styrke sammenhængen mellem forskning og politik på luftområdet. Kommissionen anfører, at hovedformålet med programmet bliver at udvikle en langsigtet, strategisk og integreret politik for beskyttelse mod forureningens virkninger på sundhed og miljø. Kommissionen anfører endvidere, at en særlig prioritet for den kommende luftkvalitetspolitik i EU bliver bekæmpelse af partikel- og ozonforureningen.

Fællesskabets 6. miljøhandlingsprogram fastslår, at der skal udvikles tematiske strategier for en række prioriterede områder. En væsentlig opgave under CAFE-programmet bliver således at udvikle en tematisk strategi på luftkvalitetsområdet.

Det fremgår af Kommissionens meddelelse, at Kommissionen har til hensigt at fremlægge denne strategi i 2004, og at strategien skal omfatte:

- **en grundig undersøgelse af, om Fællesskabets nuværende lovgivning og de nationale programmer er fyldestgørende og effektive, når det drejer sig om at behandle de endnu uløste forureningsproblemer, idet der tages hensyn til behovet for at beskytte sårbare grupper og eventuelt ændre eller udbygge målsætningerne for luftkvalitet**
- **en detaljeret beskrivelse af foreliggende luftkvalitetsdata og –indikatorer mv. med henblik på at kunne videregive oplysninger til offentligheden**
- **resultaterne af en grundig analyse af, hvilke tiltag, der vil være nødvendige for at opnå målsætningerne inden for luftkvalitet og deposition**
- **forslag om nye luftkvalitetsdirektiver og emissionslofter eller revision af eksisterende**
- **en statusrapport over den relevante politik indenfor beslægtede områder**

2.2 Konklusionerne

I udkastet til Rådskonklusioner berøres en række hovedpunkter i Kommissionens meddelelse med anbefalinger af deres implementering. Konklusionerne indeholder en anerkendelse af de fremskridt, der er gjort inden for EU med at løse luftforureningsproblemerne. Samtidig nævnes det, at der stadig er alvorlige trusler mod både sundheden og økosystemerne i og uden for EU. Især nævnes den partikulære luftforurening, ozon samt deposition af forsurende, eutroficerende stoffer samt beskadigelse af kulturarven som de væsentligste vedvarende luftforureningsproblemer i Fællesskabet. Ligeledes fremhæves en begrænsning af forureningen fra tungmetaller og POP'er som vigtige indsatsområder. Det er derfor af stor betydning, at der inden for CAFE sker en revurdering af både luftkvalitetsgrænser og de nationale emissionslofter, således, at de kritiske niveauer og ninger ikke overskrides på langt sigt. Endelig understreges vigtigheden af, at kandidatlandene går med

i programmet snarest, og at der sker en koordination af arbejdet inden for CAFE med andre internationale fora som fx Genevekonventionen om grænseoverskridende luftforurening.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke vurderet nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Konsekvenser for Danmark

Vedtagelsen af rådskonklusionerne vil ikke have administrative, økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Høring

Udkastet til rådskonklusioner har ikke været i høring.

Notat om meddelelsen har været i høring i Specialudvalget for miljø, hvorfra følgende høringssvar fremkom: *SID* er positiv over for meddelelsen, men de institutionelle relationer til miljøagenturet og de økonomiske konsekvenser af programmet bør belyses yderligere. *Det Økologiske Råd* mener, at Danmark bør arbejde for, at der inden for programmet gives høj prioritet til partikelmålinger, herunder især PM 2,5 og om muligt også for PM 1,0.

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 4 - Forslag til Rådets konklusioner om Kommissionens meddelelser om henholdsvis:

a). Handlingsplaner for biodiversitet: landbrug, fiskeri, økonomisk samarbejde og udviklings samarbejde samt bevaring af naturressourcer. ("Chapeau", Bind I).

b). Handlingsplan for biodiversitet: Bevaring af naturressourcer (Bind II)

KOM (2001) 162 endelig, Bind I og Bind II

(nyt notat)

Resumé: Kommissionen har fremlagt 4 sektorhandlingsplaner samt en sammenfattende handlingsplan for biodiversitet som et led i Kommissionens forpligtelser som følge af Fællesskabets ratifikation af Biodiversitetskonventionen. Konklusionerne omfatter sektorhandlingsplanen vedrørende naturressourcer samt den sammenfattende handlingsplan.

Af konklusionerne fremgår det bl.a., at Rådet anerkender Kommissionens arbejde med udarbejdelse og opfølgning på handlingsplanerne, og anmoder Kommissionen om at aflægge rapport i 2003 og herefter hvert 3. år med henblik på at skabe bedst mulig sammenhæng mellem fællesskabs- og nationale strategier og handlingsplaner. Endvidere gentages målsætningen fra Göteborg-topmødets strategi for bæredygtig udvikling og om at standse nedgangen i biodiversitet i hele EU-området i 2010, således som det er fastsat i 6. miljøhandlingsprogram, især det biodiversitetstab, der er knyttet til forvaltningen af de naturlige ressourcer.

1. Status

Kommissionen sendte den 27. marts 2001 ovennævnte meddelelser til Rådet og Europa-Parlamentet.

Det vides endnu ikke, hvornår Europa-Parlamentet vil påbegynde behandlingen af meddelelserne.

Formandsskabet har den 18. juli 2001 fremsendt forslag til rådskonklusioner om bind I og den 18. juli 2001 om bind II.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusionerne på rådsmødet (miljø) den 29. oktober 2001.

Meddelelserne og rådskonklusionerne skal ses i sammenhæng med især 6. miljøhandlingsprogram og handlingsplanen for bæredygtig udvikling fra Topmødet i Göteborg.

2. Formål og indhold

Bind I.

Meddelelsen indeholder en introduktion til og et resumé af de 4 sektorbestemte biodiversitetshandlingsplaner, som Kommissionen har udarbejdet. Udover handlingsplanen om bevaring af naturressourcer (bind II) omfatter de handlingsplaner for landbrug, fiskeri, samt økonomisk samarbejde og udviklingssamarbejde (bind III-V)

Handlingsplanerne er et led i gennemførelsen af Kommissionens forpligtelser som følge af Fællesskabets ratifikation af Konventionen om den biologiske mangfoldighed (Biodiversitets-konventionen).

Det første skridt til opfyldelsen af disse forpligtelser blev taget i 1998 med Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet om Fællesskabets biodiversitetsstrategi (KOM (1998)42), som blev godkendt med rådskonklusioner af 21. juni 1998 og af Parlamentet i oktober samme år. Denne strategi fokuserer i udpræget grad på integration af biodiversitetshensyn i relevante sektorbestemte politikker og de 4 handlingsplaner skal ses som direkte opfølgning herpå.

I gennemførelsen af handlingsplanen om bevaring af naturressourcer og af de tre andre sektorspecifikke handlingsplaner skal der ifølge meddelelsens bind I tages hensyn til forskellige tværgående aspekter, for at kunne måle handlingsplanernes effekt herunder et sæt af resultatindikatorer - til at skabe sammenhæng mellem overvågningen af handlingsplanernes gennemførelse og målingen af deres succes. Det er ligeledes af stor betydning at samordne relevante data, anvende dem til rapportering og gøre dem tilgængelige for offentligheden.

Med henblik på en udvikling af de nævnte indikatorer vil Kommissionen bl.a.

- udvikle analytiske rammer for opstilling af indikatorer,
- i samarbejde med medlemsstaterne udarbejde et sæt kriterier til udvælgelse af prioriterede indikatorer,
- opfordre medlemsstaterne til i overensstemmelse med de analytiske rammer og kriterier at fremsætte forslag til biodiversitetsindikatorer samt
- udarbejde et integreret informationssystem til biodiversitetsstrategien og dens handlingsplaner på basis af videnskabelig rådgivning og medlemsstaternes forslag.

Offentlighedens adgang til information om biodiversitet, sektorbestemte politikker og instrumenterne i handlingsplanerne skal gøres lettere. Med henblik herpå vil Fællesskabets clearing house-mekanisme (informationsudveksling) under konventionen om biologisk mangfoldighed blive konsolideret og udbygget. Fællesskabet vil også bidrage til at sikre, at der oprettes et europæisk koordineringsforum for clearinghouse-ordninger for biodiversitet, og at samarbejdet mellem EU's clearing-house og andre clearing house-ordninger i Europa forbedres.

Forskning er en forudsætning for gennemførelsen af nogle af aktiviteterne. Kommissionen er i færd med at kortlægge de forskningsbehov, der opstår i kraft af de forskellige handlingsplaner og de øvrige initiativer, som biodiversitetsstrategien afføder.

En vellykket gennemførelse af biodiversitetsstrategien og handlingsplanerne afhænger imidlertid i vid udstrækning af følgerne af de forskellige foranstaltninger på medlemsstatsplan. Det er således vigtigt at øge komplementariteten mellem Fællesskabets og medlemsstaternes biodiversitetsstrategier og handlingsplaner. Kommissionen vil derfor nedsætte et ekspertudvalg om biodiversitet, som skal have mandat til at udveksle information og fremme komplementariteten mellem de aktioner, der gennemføres på hhv. fællesskabs- og medlemsstatsplan. NGO'er, erhvervslivet, producentsammenslutninger og andre interessenter fra det civile samfund har stor betydning på dette område, og derfor vil Kommissionen invitere repræsentanter for disse grupper til at deltage som observatører i møderne i ekspertudvalget.

Kommissionen vil i øvrigt inden udgangen af 2002 gennemføre en undersøgelse af komplementariteten i Det Europæiske Fællesskabs og medlemsstaternes gennemførelse af konventionen om biologisk mangfoldighed.

Der er eller vil blive vedtaget rådskonklusioner om hver af de 4 handlingsplaner i de respektive råd (miljø, landbrug, fiskeri og udviklingssamarbejde).

Bind II.

Handlingsplanen om beskyttelse af naturressourcer er "miljøsektorens" handlingsplan. Som de øvrige sektorhandlingsplaner indeholder den beskrivelser af de konkrete aktioner og foranstaltninger, som skal bidrage til at opfylde målene i Fællesskabets biodiversitetsstrategi.

Handlingsplanen skal sikre, at eksisterende og planlagte instrumenter på miljø- og naturområdet udnyttes fuldt ud til at virkeliggøre de relevante målsætninger i biodiversitetsstrategien, at der er tilstrækkelig finansiel og teknisk støtte til bevaring og bæredygtig udnyttelse af områder, der er udlagt under fuglebeskyttelses- og habitatdirektiverne, at der er politiske prioriteter for, hvordan man bevarer biodiversiteten på tværs af hele området, og at biodiversiteten sikres ved hjælp af biodiversitetsspecifikke instrumenter, såsom vandrammedirektivet, strategien for integreret forvaltning af kystområder, VVM, miljøansvar, miljømærkning, miljørevisioner og andre økonomiske instrumenter.

Forholdsregler m.v. i.f.m. fremmede, invasive arter, GMO'er og bevaring af arter ved hjælp af zoologiske og botaniske haver er også medtaget i strategien. Det samme gælder specifikke miljøinitiativer vedrørende overvågning og evaluering af virkningerne af bestræbelserne på en integration af biodiversitetshensyn i andre sektorer.

Endelig fokuserer handlingsplanen på bedre muligheder og øget synergieffekt i kraft af internationale aftaler og processer, f.eks. CITES-konventionen, konventionerne vedrørende klimaændringer og ørkendannelse, Cartagena- og Montreal-protokollerne, WTO/TRIPS, FAO og den internationale proces om skove.

Forslag til Rådskonklusioner om meddelelsen om handlingsplaner for biodiversitet ("Chapauen") (bind I).

Rådet anerkender det betydningsfulde arbejde, som Kommissionen har udført og vil udføre som opfølgning på handlingsplanerne og erklærer sig fast besluttet på at være med til at udmønte handlingsplanerne på en sammenhængende måde.

Kommissionen anmodes om at aflægge rapport om udmøntning af handlingsplanerne i 2003 og derefter hvert 3 år bl.a. med henblik på at skabe bedst muligt sammenhæng mellem fællesskabs- og nationale strategier og handlingsplaner. Endvidere opfordres Kommissionen til at analysere følgerne af EU's politikker og forbrugs- og produktionsmønstre i forhold til biodiversitet på baggrund "økosystemtilgangen" (the Ecosystem Approach).

Forslaget understreger behovet for, at udvidelsen af Fællesskabet mod øst kommer til at bidrage til beskyttelsen af den rige biodiversitet, der findes i ansøgerlandene.

Fællesskabet skal ifølge forslaget fortsætte med at spille en førende rolle i udmøntning af Biodiversitetskonventionen, og forslaget fremhæver specielt Biodiversitetskonventionens mål om en retfærdig og ligelig fordeling af udbyttet ved genetiske ressourcer og behovet for at beskytte oprindelige folks og lokale samfunds viden og metoder.

Forslaget fremhæver endvidere behovet for samarbejde og synergi mellem Biodiversitetskonventionen og andre internationale fora og hilser beslutningen på 6. partskonference i Klimakonventionen om behovet for tæt samarbejde mellem Klimakonventionen, Ørkenkonventionen og Biodiversitetskonventionen velkommen.

Behovet for tættere sammenhæng mellem Fællesskabet biodiversitets- og øvrige miljøpolitik understreges, og forslaget tilskynder Kommissionen til en mere sammenhængende udnyttelse af eksisterende finansielle instrumenter samt til at tage målene i Biodiversitetshandlingsplanen i betragtning i forbindelse med revision af disse instrumenter.

Kommissionen bliver stærkt opfordret til at afsætte de nødvendige ressourcer og til at udvikle ensartede kriterier for integration af biodiversitetshensyn i Kommissionens aktiviteter. Endvidere bliver Kommissionen bedt om senest i 2003 at udvikle et sæt indikatorer til at evaluere udmøntningen af handlingsplanerne.

Rådet støtter, at der oprettes en ekspertkomité for biodiversitet til at fremme udmøntningen af handlingsplanerne, vurdere hvordan udmøntningen skrider frem og fremme samarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaterne i udmøntningen.

Kommissionen anmodes om at fremme indsatsen i forhold til uddannelse, træning og bevidstgørelse med henblik på at fremme generel miljømæssig bevidsthed hos regeringer og i offentligheden og til at fremme udviklingen af Fællesskabet clearing house-mekanisme. Forslaget opfordrer også medlemslandene til at bistå andre lande herunder specielt ulande med at udvikle nationale "Clearing-House-mekanismer".

Endelig understreger forslaget behovet for forskningsprogrammer i relation til biodiversitet og tilskynder Kommissionen til identificere og overvåge de vigtigste bestanddele af biodiversitet samt de vigtigste trusler mod dem.

Forslaget til rådskonklusioner om handlingsplanen til bevaring af naturressourcer (Bind II).

I forslaget til rådskonklusioner gentages målsætningen fra Göteborg-topmødets strategi for bæredygtig udvikling om at standse nedgangen i biodiversitet i hele EU-området i 2010, således som det er fastsat i 6. miljøhandlingsprogram, især det biodiversitetstab, der er knyttet til forvaltningen af de naturlige ressourcer.

Bevarings- og genopretningsindsatsen skal ifølge forslaget ikke begrænses til de særligt udpegede områder, men skal omfatte hele territoriet.

I forslaget understreges endvidere

- vigtigheden af bevaring og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet, bl.a. gennem bæredygtig produktion og forbrug,
- nødvendigheden af en vurdering af truslerne mod biodiversitet, især i form af fragmentering af levesteder, fremmede, invasive arter, GMO'er og kemikalier, samt af anvendelsen af forsigtighedsprincippet, herunder risikovurderingsprocedurer, med henblik på
- forebyggelse eller minimering af skadelige effekter på biodiversiteten,
 - i hvilken forbindelse en hurtig ratifikation og implementering af Cartagena Protokollen om biosikkerhed helst senest i januar 2002 og af PIC og POP konventionerne fremhæves,
- betydningen af biodiversiteten i hav- og kystområder,
- behovet for en optimering af synergieffekterne mellem de forskellige internationale instrumenter, fremme af en bedre international styring på miljøområdet og et tættere samarbejde på biodiversitets- og klimaområdet,
- vigtigheden af offentlighedens adgang til oplysninger og dens aktive deltagelse i beslutningsprocesser, herunder ved stimulering af befolkningens opmærksomhed gennem traditionelle undervisningssystemer og ved oplysning og uddannelse af beslutningstagere m.v.,
- betydningen af udviklingen af forskning på biodiversitetsområdet gennem støtte til effektive forskningsprogrammer.

Forslaget til konklusioner indeholder ligeledes anmodninger/opfordringer til Kommissionen om

- at vurdere nuværende og kommende lovgivning i lyset af Biodiversitetskonventionens økosystemtilgang,
- at integrere hensyn til biodiversitet i horisontale instrumenter, såsom ansvarsmekanismer og socio-økonomiske redskaber, for at sikre en mere sammenhængende brug af eksisterende finansielle instrumenter, at reflektere målene i handlingsplaner, når Fællesskabets finansielle instrumenter revideres,
- at vurdere omkostningerne ved - og at implementere de nødvendige finansielle instrumenter med henblik på - en fuld gennemførelse af NATURA 2000 og af beskyttelsen af arter og levesteder uden for dette netværk, samt
- at tilvejebringe klare retningslinier for en konsistent anvendelse af retlige instrumenter og midler til at foretage hensigtsmæssige vurderinger af virkningerne på biodiversiteten.

Medlemslandene opfordres til at prioritere den fulde implementering af miljølovgivningen især af NATURA 2000 og vandrammedirektivet.

Endelig understreges nødvendigheden af, at der i 2003 etableres et sæt indikatorer til monitorering af handlingsplanens implementering som fastsat i strategien for bæredygtig udvikling, og Kommissionen anmodes om at rapportere regelmæssigt om implementeringen heraf.

1. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Der redegøres ikke for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Konsekvenser for Danmark

Handlingsplanen og forslagene til rådskonklusioner har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU.

• Høring

Handlingsplanerne og udkast til Rådets konklusioner har ikke været i høring.

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

5 a – Forberedelse af COP 7 - Formandsskabets forslag til Rådskonklusioner

(nyt notat)

1.

Status

Formandskabet har sat klima på dagsordenen med henblik på at diskutere EU's klimastrategi på den næste og syvende partskonference under Klimakonventionen (COP7) fra d. 29. oktober til 9. november 2001 i Marrakesh i Marokko. Formandskabet har udarbejdet et udkast til Rådskonklusioner, som danner baggrund for de nedenstående kommentarer.

Den sjette partskonference under FN's rammekonvention om klimaforandringer (COP6) endte som bekendt uden resultat i Haag i november 2000, og forhandlingerne blev derfor genoptaget den 16.-27. juli 2001 i Bonn. Formålet med COP6 var at indgå en politisk aftale, der lever op til målene i Buenos Aires handlingsplanen fra 1998 om de nødvendige præciseringer af Kyoto-protokollen fra 1997 samt en opstramning i implementeringen af Klimakonventionen fra 1992.

Imod stort set alles forventning lykkedes det i Bonn at opnå en politisk aftale, bl.a. med Japans tilslutning. Med politiske øjne er der tale om en historisk aftale, der anses for at have reddet Kyoto-protokollen.

2. Formål og indhold

Rådet konstaterer med dyb bekymring resultaterne i den tredje IPCC vurderingsrapport, der blev endelig vedtaget på IPCC's 18. møde d. 24.-29. september 2001. Rådet bemærker at rapporten bør give alle parter fornyet fornemmelse af nødvendighed af at færdiggøre Bonn aftalen, implementere Kyoto-protokollen og tage yderligere tiltag for at opfylde formålet i artikel 2 i Klimakonventionen.

Rådet byder i udkastet til Rådskonklusioner Bonn-aftalen velkommen som grundlaget for ratifikation og ikrafttræden af Kyoto-protokollen inden Verdensmødet for Bæredygtig Udvikling i Johannesburg september 2002. Udkastet til Rådskonklusioner henviser desuden til fremskridtet med udmøntningen af teksten fra Bonn-aftalen som må færdiggøres på COP7, herunder behovet for færdiggørelsen af de operationelle regler inden for Kyoto-mekanismerne og overholdelse, samt operationalisering af de nye organer, der på COP6-bis blev opnået enighed om at etablere.

EU vil opretholde Bonn-aftalens politiske integritet og opfordrer alle andre parter til at fastholde den politiske konsensus og samarbejdsånden fra Bonn.

Rådskonklusionerne hilser fremskridtene opnået i Bonn vedrørende støtte til udviklingslandene velkommen, herunder enigheden om etablering af tre nye fonde, og peger på behovet for en hurtig operationalisering heraf. Udkastet til Rådskonklusioner henviser i den forbindelse til Rådskonklusionerne fra 10. november 1999 og 11. november 2000 og den fælles erklæring om klima vedtaget på ACP-EU ministerrådsmødet d. 11. maj 2001. På denne baggrund inviterer Rådet Kommissionen til at udarbejde forslag om, hvordan klimaforandringer bedre kan integreres i Fællesskabets udviklingssamarbejde, når alle relevante aspekter af Bonn-aftalens samtidig tages i betragtning. I udkastet til Rådskonklusionerne fremhæves det, at målet er at finde veje for, hvordan EU bedre kan støtte sine udviklingspartnere i at adressere klimaproblemet parallelt med at udviklingslandene stræber efter en bæredygtig udvikling, herunder bekæmpelse af fattigdom og prioritering af social og økonomisk udvikling. Foranstaltninger mod klimaforandringer skal således basere sig på de individuelle udviklingslandes specifikke prioriteter og behov.

Tilsvarende inviterer Rådet Kommissionen til at udarbejde forslag vedrørende integrationen af klimaforandringer i Fællesskabets samarbejde med lande med overgangsøkonomier.

Rådet udtrykker sin bekymring for emissioner fra flytrafik og fremhæver at der skal handles snarest. Det noteres at der har været nogle fremskridt på ICAO's 33. forsamling i Montreal d. 25. September til 5. oktober 2001, men opfordre til at ICAO's Committee on Aviation and Environmental Protection på deres møde i december sætter en klar tidsplan for vedtagelse af tiltag. Det noteres desuden at ICAO støtter etableringen af et emissionsystem for flytrafik. Endelig refereres der til det 6. Miljøhandlingsprogram, der tilskynder til bekæmpelse af emissioner fra flytrafik.

Yderligere fremhæves det at CO2-emissioner fra international søfart vil stige med 1-2 procent per år, hvis der ikke tages skridt til at begrænse emissionerne. Rådet byder derfor IMO's arbejde velkommen, men noterer sig at den næste fase af udviklingen af politikker til begrænsning af emissionerne ikke vil finde sted før det 47. møde af IMO's miljøbeskyttelseskomité i marts 2002. Rådet henstiller derfor intensivere sit arbejde med henblik på at gøre fremskridt

inden for begrænsningen af divhugssager fra skibe. Rådet byder vedtagelsen af en tidsplan for arbejdet velkommen på IMO's 22. forsamling fra d. 19.-30. november 2001 i London.

Rådet udtrykker sin påskønnelse af Kommissionens fremlæggelse af Kommissionens forslag til EU's ratifikation af Kyoto-protokollen, Kommissionens meddelelse om det europæiske klimaændringsprogram (ECCP) samt Direktiv om Emissionshandel i EU. Emissionsdirektivet og ratifikationsforslaget forventes fremlagt inden eller på selve rådsmødet d. 29. oktober 2001.

Rådet velkommer afholdelsen af FN's workshop om politikker og virkemidler i København d. 8. til 10. oktober 2001 og takker den danske og den norske regering for at organisere og finansiere workshoppen.

3. Konsekvenser

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for Danmark, ej heller kommunaløkonomiske.

4. Høring

Der har ikke været forudgående høring.

På specialudvalgmøde (miljø) den 10. oktober 2001 fremkom følgende bemærkninger: Dansk Industri bemærkede at bør intensivere arbejdet med mekanismerne i Kyoto-protokollen. Det Økologiske Råd støttede dansk holdning og bemærkede i øvrigt at Rådet stadig betragter Kyoto-mekanismerne som supplerende i forhold til en hjemlig indsats, samt at der nu efter resultatet i Bonn skal arbejdes for at fastsætte nye målsætninger. Greenpeace støttede ligeledes dansk holdning, ønskede oplyst hvad der ligger i betegnelsen "en politisk aftale i Bonn, og gjorde ligeledes opmærksom på at der nu er behov for at fastsætte målsætninger for 2. budget periode, jf. Kyotoprotokollen.

Ad 5 b - Præsentation fra Kommissionen af

a - Forslag til direktiv om handel med emmissioner

b – Meddelelse fra Kommissionen om klimahandlingsprogram

c – anbefaling vedr. ratifikation af Kyoto-protokol

Der er ikke modtaget dokumenter til punkterne.

Ad pkt. 6 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om sporbarhed og mærkning af genetisk modificerede organismer og sporbarhed af fødevarer og foder fremstillet af genetisk modificerede organismer og om ændring af direktiv 2001/18/EF.

KOM (2001)182 endelig

(revideret notat)

Resumé: Forslagets formål er at fastsætte rammebestemmelser for sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Med forslaget fremmes muligheden for at sikre pålidelig mærkning, sundheds- og miljøovervågning, samt mulighederne for tilbagetrækning af produkter fra markedet i tilfælde af uforudsete risici for menneskers sundhed eller miljøet.

I forslaget opstilles der forskellige regler for levende GMO'er og forarbejdede GMO'er. Der fastsættes regler for hvilke informationer, der skal videregives sammen med GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er i hele varekæden. Endvidere fremgår det, at der vil kunne fastsættes regler for utilsigtet tilstedeværelse af GMO godkendt udenfor Fællesskabet op til en vis grænse.

Forslaget skal ses i sammenhæng med et forslag til forordning om genmodificerede fødevarer og foderstoffer.

1. Status

Kommissionens forslag er modtaget i Rådet d. 21. august 2001 og oversendt til delegationerne den 30. august 2001.

Forslaget har hjemmel i artikel 95(1) i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF .

Forslaget supplerer Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af genetisk modificerede organismer og om ophævelse af Rådets direktiv 90/220/EØF, hvoraf det fremgår i artikel 4 stk. 6 at medlemslandene skal træffe foranstaltninger med henblik på at sikre sporbarhed i alle stadier af markedsføringen af GMO'er, der er tilladt i henhold til direktivets del orslaget er fremsat sammen med forslaget til ny forordning om genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer, KOM(2001)425.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

Grundnotat om forslaget (uden høringssvar) er oversendt til Folketinget d. 17. september 2001. Sagen er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering d. 21. september 2001.

Forslaget er blevet præsenteret på rådsmøde (indre marked, forbrugere og turisme) d. 27. september 2001.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (landbrug) d. 22.- 23. oktober 2001 til præsentation.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) d. 29. oktober 2001 med henblik på åben, orienterende debat.

- Formål og indhold

Forslagets formål er at fastsætte rammebestemmelser for sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Med forslaget fremmes muligheden for at sikre pålidelig mærkning, sundheds- og miljøovervågning, samt mulighederne for tilbagetrækning af produkter fra markedet i tilfælde af uforudsete risici for menneskers sundhed eller miljøet. Kommissionen anfører at arhed kan defineres som muligheden for at spore GMO'er og produkter fremstillet af GMO'er på alle stadier i markedsføringen i hele produktions- og distributionskæden. Kommissionen anfører endvidere, at forslagets formål er at skabe en harmoniseret fællesskabsramme, som kan bidrage til et velfungerende indre marked.

I forslaget opstilles der – som det fremgår nedenfor – forskellige regler for levende GMO'er og forarbejdede GMO'er. Forslaget vedrører således både GMO'er, som defineret i direktiv 2001/18/EF, der udgør eller indgår i et produkt, herunder frø, såvel som fødevarer og foder fremstillet af GMO'er. Formuleringen "*fremstillet af GMO'er*" henviser til produkter som et genmodificeret materiale, men som ikke indeholder levende genetisk modificerede organismer (f.eks. raffineret sukker fremstillet fra genmodificerede sukkerroer). Forslaget omfatter derimod ikke produkter fremstillet ved hjælp af GMO – f.eks. kød fra et dyr, der har spist genmodificeret foder.

Forordningsforslaget finder ikke anvendelse på GMO-holdige human- og veterinærmedicinske lægemidler, der er godkendt i henhold til bestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 2309/93.

Krav til sporbarhed og mærkning af (levende) GMO'er

Kommissionen anfører, at inden forordningens bestemmelser kan træde i kraft, skal Kommissionen indføre et system til udvikling og tildeling af entydige koder (unique identifiers) til hver GMO. Det vil sige, at der skal udvikles et system, hvor man knytter en éntydig kombination af tal og/eller bogstaver til hver godkendt transformationsbegivenhed – dvs. selve den unikke ændring i en organismes genetiske sammensætning, således, at den betegnes som genmodificeret. Dette system skal indføres i EU under hensyntagen til udviklingen af lignende systemer i internationale fora, herunder nævner Kommissionen Cartagena-Protokollen om biosikkerhed (om sikkerhed ved handel med levende genmodificerede organismer) til FNs Biodiversitetskonvention og OECD.

Virksomheder, der sælger produkter, der består af, eller indeholder GMO'er skal sikre, at virksomhederne, der modtager produktet, er oplyst om dette. Endvidere gælder for produkter, der

består af eller indeholder GMO'er (men altså ikke for produkter fremstillet af GMO), at de relevante entydige koder oplyses til køber.

Ved markedsføring af disse produkter gælder endvidere, at virksomhederne i samtlige led af varekæden skal sikre, at ordene "*Dette produkt indeholder genetisk modificerede organismer*" optræder på mærkningen. Oplysningerne om produktet skal videregives i alle efterfølgende stadier af markedsføringen.

Virksomheder, der importerer forsendelser med en ukendt blanding af GMO'er til Fællesskabet, skal selv bestemme identiteten af GMO'erne. Kommissionen omtaler derfor muligheden for, at opstille fælles retningslinjer for prøvetagning og prøvning af sådanne bulkvarer i Fællesskabet.

Krav til sporbarhed for fødevarer og foder fremstillet af GMO'er

Ved markedsføring af produkter fremstillet af GMO'er sikrer virksomhederne, at oplysninger om hvilke fødevaringredienser, fodermidler eller tilsætningsstoffer der er fremstillet af GMO'er og som er anvendt i fødevaren eller foderstoffet, videregives til de virksomheder, der modtager produktet.

Ved transaktioner af GMO'er og produkter fremstillet af GMO'er, skal virksomhederne i efterfølgende fem år kunne gøre rede for, fra hvem og til hvem GMO'erne og/eller produkterne er stillet til rådighed.

Kommissionen påpeger at en vis forurening med ikke-godkendte GMO'er formentlig ikke kan undgås. Derfor anfører Kommissionen, at, for at sikre at sporbarhed og mærkning kan gennemføres i praksis, kan det blive nødvendigt at fastsætte tærskelværdier for acceptable spor af GMO'er i fødevarer eller foderstoffer. I bestemmelserne i Kommissionens parallelle forordningsforslag om genetisk modificerede fødevarer offer, KOM(2001)425, fremgår det, at denne tilstedeværelse af GMO under den fastsatte tærskelværdi skal være utilsigtet eller teknisk uundgåelig. Såfremt det genmodificerede materiale ikke har en egentlig EU markedsføringsgodkendelse, skal det have været underkastet en videnskabelig risikovurdering, som viser, at materialet er uden risici for menneskers sundhed eller for miljøet.

- **Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet**

Kommissionen forholder sig ikke specifikt til disse principper, men anfører at forslaget er fremsat for at fastlægge en harmoniseret ramme, der vil øge retssikkerheden og skabe en konsekvent tilgang til området og dermed bidrage til et velfungerende indre marked. Afvigelser mellem medlemslandenes love og administrative bestemmelser om sporbarhed af GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er kan artede konkurrencebetingelser.

Kommissionen anfører endvidere, at forslaget sigter mod at erstatte artikel 4, stk. 6 i direktiv 2001/18/EF, hvoraf det fremgår, at medlemslandene skal træffe de fornødne foranstaltninger til at sikre sporbarheden af GMO i alle stadier af markedsføringen.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Idet forslaget er fremsat som en forordning, vil denne være umiddelbart gyldig og bindende i alle enkeltheder for medlemslandene. For så vidt angår Miljø- og Energiministeriets ressort påtænkes der gennem en ændring af Lov om miljø og genteknologi at skabe den fornødne hjemmel til udstedelse af en bekendtgørelse om nationale tilsyns- og kontrolforanstaltninger, der skal sikre at forordningen efterkommes. Den forslåede forordning vil endvidere kræve ændring

af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1098 af 11. december 1992 om godkendelse af forsøgsudsætninger og markedsføring af genetisk modificerede organismer.

For så vidt angår Fødevareministeriets ressort er der i såvel lov om frø, kartofler og planter, jf. lovbekendtgørelse nr. 261 af 26. april 1999, med senere ændringer, som i lov om foderstoffer, jf. lovbekendtgørelse nr. 80 af 2. februar 2000 og i fødevarerloven en bred bemyndigelse til at fastsætte regler med henblik på gennemførelsen af Det Europæiske Fællesskabs direktiver og forordninger m.v., herunder også bemyndigelse for så vidt angår nationale tilsyns- og kontrolforanstaltninger. Vedtagelsen af ovennævnte forslag, vil derfor for så vidt angår Fødevareministeriets område alene medføre tilpasninger på bekendtgørelsesniveau.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget vil medføre økonomisk og administrativ belastning af offentlige myndigheder, som skal føre tilsyn og oprette kontrolforanstaltninger for at sikre forordningens overholdelse.

Forslaget vil formentlig medføre ekstraomkostninger for virksomhederne i forbindelse med skærpede krav til adskillelse ved transport, oplagring og mærkning. Der må regnes med ekstra omkostninger i forbindelse med prøvetagning i tilfælde, hvor der ikke foreligger pålidelig dokumentation fra eksporterende tredjelande. Der er på nuværende tidspunkt ikke foretaget vurderinger af det præcise omfang af disse omkostninger.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vil forbedre det langsigtede beskyttelsesniveau i Danmark såvel som i EU, idet øget sporbarhed øger mulighederne for at foretage en målrettet overvågning af GMO'ers og produkter fremstillet af GMO'ers potentielle virkninger på sundhed og/eller miljøet. Herved vil forslaget give bedre muligheder for at tilbagekalde GMO'er og fødevarer og foder fremstillet af GMO'er, hvis disse viser sig at have negative effekter på sundhed og/eller på miljøet.

5. Høring

Forordningsforslaget har været i høring hos en bred kreds af myndigheder og organisationer.

Der er modtaget i alt 13 høringssvar.

NOAH anfører at forslaget er et lille skridt i den rigtige retning i EU's regulering af gensplejsede produkter, men at forslaget har klare mangler. Animalske produkter fra dyr fodret med gensplejset foder samt enzymer fremstillet vha. gensplejsede mikroorganismer bør omfattes. Mærkningen skal være tydelig for forbrugerne og skal ske med et tydeligt gen-mærke på forsiden af varen. Virksomheder skal opbevare oplysningerne om GMO'er i arkiver, idet eventuelle skader på naturen kan indtræffe årtier efter afgrøden er introduceret.

Grønne Familier anfører at mærkningen af produkter indeholdende eller fremstillet af GMO'er skal være tydelig dvs. læsbar for normalt seende. Hvis der er usikkerhed omkring transformationsbegivenhederne, mener Grønne familier, at det kan være vanskeligt at sikre sundhed for mennesker samt placere ansvaret for eventuelle skadevirkninger. Grønne familier finder det desuden væsentligt, at der tages hensyn til det frie for alg, herunder også i forbindelse med animalske produkter, som fx kød fra dyr der er fodret med GM afgrøder.

Danmarks Naturfredningsforening hilser forordningen velkommen men ønsker en skærpelse af teksten således at mærknings- og sporbarhedsordningen kommer til at omfatte animalske produkter fra dyr som har været fodret med genetisk modificerede foderstoffer. GMO-mærkningen skal være på linje med andre miljømærkningsordninger, men med modsat fortegn, hvor forbrugeren bliver i stand til at vælge på baggrund af et produkts oprindelse og miljøpåvirkning og ikke blot en mærkning, der vedrører produktets indhold. Vedrørende tærskelværdier anser Danmarks Naturfredningsforening det for naturligt at mærke alle produkter, der indeholder GMO. Det vil sige at undergrænse bliver lig med detektionsgrænse.

Foreningen af Bioteknologiske Industrier i Danmark anfører at forslaget om sporbarhed og mærkning pålægger industrien et meget omkostningstungt og bureaukratisk system, som på mange måder vil give praktiske problemer.

Dansk Toksikologi Center er af den opfattelse at håndteringen af de foreslåede sporbarhedsregler kan være et problem for små og mellemstore virksomheder, idet reglerne vil kræve yderligere administration og dertil knyttede omkostninger.

LO støtter forordningsforslaget.

Landbrugsrådet, Landboforeningerne og Dansk Familielandbrug støtter forslaget som er en hensigtsmæssig måde at udfylde de rammer om sporbarhed og mærkning som er fastlagt i udsætningsdirektivet. Organisationerne finder det vigtigt at retningslinierne for sporbarhed bliver let administrerbare for både producenter, virksomheder og kontrolmyndigheder. Organisationerne finder ikke der bør stilles krav om mærkning af animalske produkter.

Landbrøforeningerne, Landbrugsrådet, Dansk Familielandbrug samt Fødevareindustrien understreger vigtigheden af, at der fastsættes internationale retningslinier for identifikation og 'navngivning' af GMO'er og at der i dette arbejde med unikke koder bygges videre på det hidtidige arbejde. Organisationerne ønsker at der hurtigt sikres validerede prøvetagnings- og analysemetoder for GMO'er med henblik på at sikre både systemet og retssikkerheden for virksomhederne.

Fødevareindustrien mener at nærværende forslag samt forslag til forordning om GM fødevarer og GM foder (KOM (2001) 245 endl.) udfra en retlig og reguleringsmæssig synsvinkel bør behandles samlet og vurderes i helhed. Fødevareindustrien anfører at princippet om teknologibaseret mærkning medfører en række problemer af praktisk, kontrolmæssig og retssikkerhedsmæssig karakter som bør undersøges til bunds. Fødevareindustrien opfordrer til at forstærke arbejdet med procedurer for koder, sporbarhed, prøvetagning, analyse mv. i internationalt regi. Fødevareindustrien anfører at de nye krav til sporbarhed og mærkning kræver afprøvning og verificering og vil kræve betydelige ressourcer i virksomhederne og hos de tilsynsførende og stiller sig uforstående overfor, at der ikke er udført grundige beregninger for de meromkostninger, det vil påføre forbrugerne og fødevareproducenterne i EU. Fødevareindustrien påpeger endvidere at fristelsen for snyd m.h.t. identiske varer med og uden GM-oprindelse vil være tilstede til skade for konkurrencen på markedet. Fødevareindustrien anfører at grænseværdier for utilsigtet iblanding er nødvendig ud fra de faktiske forhold og bør fastlægges for alle situationer uanset GMO'ens godkendelsesstatus. Grænseværdier bør også gælde for utilsigtet tilstedeværelse af GMO materiale i ikke-GM produkter.

Fødevareindustrien finder, at der bør lægges vurderinger om konkurrencesituationen for fødevarerforarbejdning i EU til grund for forslaget idet ensidige EU tiltag vil medføre forflytning af forarbejdningsaktivitet fra Fællesskabet og øge risikoen for handelskonflikter med tredjelande. Fødevareindustrien opfordrer til at tiltag på GMO-området projiceres internationalt. Fødevareindustrien anfører at forslaget vil pålægge virksomhederne betydelige ekstraomkostninger på flere områder og stiller sig endvidere undrende overfor at 0.9 ny faste stillinger er tilstrækkelig til forvaltningen af forordningen.

Mejeriforeningen støtter regulering af sporbarhed og mærkning af GMO, og mener at der bør koordineres med forslaget om GM fødevarer og foder. Mejeriforeningen lægger vægt på at reglerne på området bliver så klare og let administrerbare som muligt.

Danske Slagterier understreger at oprettelse af totale sporbarhedssystemer er meget bekostelige for virksomheder og at det i visse tilfælde næppe vil være muligt at fremskaffe den nødvendige dokumentation, f.eks. når det drejer sig om meget sammensatte ingredienser, der importeres fra tredjelande. Danske slagterier mener at i tilfælde hvor det ikke er muligt at have 100% dokumentation bør der indføres en slags tærskelværdi, hvis en producent har gjort alt hvad der står i hans magt for at fremskaffe denne dokumentation og den på trods heraf ikke foreligger. Alternativt kunne der i sådanne tilfælde udføres analyser. På foderstofsiden er det væsentligt, at de krav der stilles til den dokumentation, der påhviler den enkelte landmand, er så ubureaukratisk som muligt. Danske slagterier foreslår, at de eneste oplysninger landmanden skal opbevare i 5 år er oplysning om de anvendte batches af foder og at yderligere dokumentation kan opbevares af foderstofleverandøren.

Forbrugerrådet er positiv overfor forordningsforslaget som er i tråd med europæiske forbrugeres ønske om klart at kunne identificere fødevarer fremstillet med – og især uden – brug af GMO. Forbrugerrådet understreger at positiv mærkning også bør omfatte animalske produkter hvor dyrene har fået foder fremstillet på grundlag af GMO. Forbrugerrådet advarer at tage det de facto moratorium der er udsætning af GMO'er op på grundlag af nærværende forslag som ikke vurderes i sig selv at være et tilstrækkeligt belæg.

Danmarks Miljøundersøgelser og De Samvirkende Købmænd har umiddelbart ingen bemærkninger til forslaget. Høring af selve forslaget er endnu ikke afsluttet.

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001, hvor der fremkom følgende bemærkninger: Det Økologiske Råd (DØR) og Greenpeace tilkendegav deres støtte til det danske ønske om at få udvidet forslaget til også at omfatte animalske produkter fra dyr, som har fået genmodificeret foder.

DØR spurgte, om det danske ønske om, at fastsættelse af tærskelværdier for ikke-godkendte GMO'er skal ske individuelt, må forventes at forsinke processen.

Greenpeace bad om en præcisering af det danske synspunkt om, at fastsættelse af tærskelværdier for ikke-godkendte GMO skal ske med medlemslandenes accept. Greenpeace understregede, at hvert enkelt medlemsland efter organisationens opfattelse burde have vetoret. Greenpeace lagde vægt på, at GMO-reglerne skal ses i sammenhæng med et kommende direktivforslag om miljøansvar. Greenpeace kritiserede, at dette forslag endnu ikke er fremlagt, og opfordrede til, at man ikke går i gang med udstedelsen af tilladelser til dyrkning og markedsføring af GMO, før der foreligger et tilfredsstillende regelsæt om miljøansvar.

Dansk Industri bakkede op om Kommissionens forslag, idet det ansås som et skridt på vejen til at få Fællesskabet til at påbegynde udstedelsen af tilladelser til dyrkning og markedsføring af GMO. DI mente endvidere, at det er nødvendigt at have grænseværdier for tilstedeværelsen af ikke-godkendt GMO. DI var uenig i den danske holdning om at inkludere

animalske produkter. DI påpegede i øvrigt, at forslaget ikke har været underkastet en erhvervsøkonomisk konsekvensvurdering.

Landbrugsraadet hilste forslaget velkommen, men kunne ikke tilslutte sig det danske synspunkt om at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte animalske produkter. Landsbrugsraadet frygtede, at det kunne medføre, at stort set alle produkter skal mærkes, og fremhævede vanskelighederne ved at lave et effektivt kontrolsystem.

Danmarks Naturfredningsforening fremførte, at accepten af tilstedeværelse af en vis andel ikke-godkendte GMO bryder med et grundlæggende princip i EU's udsætningsdirektiv (direktiv 2001/18) om, at der kun må dyrkes og markedsføres godkendte GMO.

Ad punkt 7 - Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af rådets direktiv 85/337/EØF og 96/61/EF

KOM (2000) 839 endelig

(revideret notat)

Resumé: Kommissionen anfører, at forslaget bidrager til at opfylde Fællesskabets miljøpolitik, ligesom det bidrager til at bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen. Med henblik på at tilpasse Fællesskabets miljølovgivning til Århus-konventionens bestemmelser, særligt artikel 7 om offentlig deltagelse i planer, programmer og politikker vedrørende miljøet fastsætter forslaget en procedure for offentlig deltagelse i udarbejdelsen af planer og programmer i henhold til følgende direktiver på miljøområdet.

Forslaget indeholder en definition af, hvad der menes med "offentligheden" svarende til Århus-konventionen.

Der indføres med forslaget en egentlig klageadgang, idet der stilles krav om, at rigtigheden af enhver afgørelse, handling eller undladelse, i relation til aktiviteter der er omfattet af procedurebestemmelserne om offentlig deltagelse skal kunne prøves ved en domstol eller en anden ved lov oprettet instans. Disse procedurer skal være effektive og ikke uoverkommelige dyre.

I relation til VVM-direktivet og IPPC direktivet må forslaget forventes at kræve ændringer i administrative regler. Forslaget medfører her udover et retskrav for borgerne om offentlig deltagelse i en række planer og programmer, som medlemslandene tidligere i medfør af en række af de i forslaget nævnte direktiver, var pålagt at udarbejde alene med henblik på afrapportering overfor kommissionen. Forslagets krav om offentlig deltagelse i disse programmer og planer må forventes at medføre et behov for lovændring samt ændring af visse administrative regler, da der ikke i dag er fastsat formelle lovkrav omkring en sådan procedure

1. Status

Kommissionen sendte den 19. januar 2001 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget skal ses i sammenhæng med Århus-konventionen (konvention om adgang til miljøoplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocessen, samt afgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet), idet forslaget er et led i arbejdet for Fællesskabets ratificering af konventionen.

Notat om forslaget er sendt den 22. februar 2001 til Folketingets Europaudvalg som en del af samlenotat forud for Rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001.

Folketingets Europaudvalg har fået forelagt sagen den 2. marts og den 1. juni 2001 til orientering.

Europa-Parlamentets 1. læsning er fastsat til den 24. oktober 2001.

Punktet har tidligere været på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001 og for rådsmøde (miljø) den 7. - 8. juni, begge gange som Formandskabets afrapportering for forhandlingsstatus.

2. Formål og indhold

2.1. Formål

Kommissionen anfører, at forslaget bidrager til at opfylde Fællesskabets miljøpolitik, ligesom det bidrager til at bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen. Forslaget fastsætter bestemmelser om, at planer og programmer i en række direktiver på miljøområdet skal underkastes en forudgående høring og offentlighed. Herudover indeholder forslaget en revision af to direktiver, henholdsvis 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet) og 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet), så direktiverne fuldt ud opfylder Århus-konventionens bestemmelser om offentlig deltagelse i forbindelse med afgørelser vedrørende konkrete aktiviteter og om klageadgang og domstolsprøvelse på miljøområdet.

2.2. Offentlig deltagelse i planer og programmer

Forslaget fastsætter en procedure for offentlig deltagelse i udarbejdelsen af planer og programmer i henhold til følgende direktiver på miljøområdet:

a) Rådets direktiv 75/442/EØF om affald, b) Rådets direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatorer, der indeholder farlige stoffer, c) Rådets direktiv 91/676/EØF om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget, d) Rådets direktiv 91/689/EØF om farligt affald e) Rådets direktiv 94/62/EF om emballage og emballageaffald, f) Rådets direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet og g) Rådets direktiv 99/31/EF om deponering af affald.

2.2 Ændring af direktiv 85/337/EØF (VVM-direktivet)

2.2.1. Anvendelsesområde

Forslaget præciserer begreberne "offentlighed" og "den berørte offentlighed", svarende til Århus-konventionen, som også omfatter ikke-statslige organisationer.

2.2.2. Offentlig deltagelse

Der fastsættes en procedure, jf. Århus-konventionen hvorefter medlemslandene skal træffe de nødvendige bestemmelser til at sikre, at den berørte offentlighed tidligt og på en effektiv måde får mulighed for at deltage i godkendelsesproceduren.

Det fastsættes endvidere, at offentligheden skal informeres om bl.a. følgende: Ansøgningen om tilladelse eller godkendelse, om projektet er omfattet af VVM-procedure, oplysninger om den kompetente myndighed, karakteren af den mulige afgørelse eller et udkast til afgørelse, alle oplysninger efter art. 5 i VVM-direktivet, de vigtigste rapporter og vejledninger, der er indgivet til de kompetente myndigheder, herunder myndighedsudtalelser om ansøgningerne, angivelse af hvornår, hvor og hvordan de relevante oplysninger vil blive stillet til rådighed samt oplysninger om hvilke foranstaltninger der er truffet for offentlig deltagelse og høring i den nationale lovgivning.

Det foreslås, at offentligheden tidligt underrettes om ovenstående forhold senest så snart oplysningerne foreligger. Den berørte offentlighed skal have ret til at fremsætte kommentarer og udtalelser inden myndigheden træffer afgørelse om aktiviteten. De nærmere bestemmelser til information og høring overlades til medlemslandene. Der gives dog en vis vejledning med hensyn til hvorledes dette bør gøres, i form af f.eks. plakatsætning eller offentliggørelse i lokale dagblade. Det foreslås endeligt, at der fastsættes rimelige tidsrammer for gennemførelse af de forskellige etaper i den offentlige deltagelse. Forslaget indebærer endeligt, at VVM-direktivets bilag 1 – den obligatoriske liste – udvides med pkt. 22 i bilag 1 til Århus-konventionen dvs. "Enhver ændring eller udvidelse af projekter opført på dette bilag (bilag 1), hvor en sådan ændring eller udvidelse i sig selv overskrider eller opfylder de kriterier eller grænseværdier, der fremgår af dette bilag.

2.2.3. Vurdering af grænseoverskridende virkning på miljøet

VVM-direktivet indeholder bestemmelser om vurdering af grænseoverskridende virkninger på miljøet.

De nuværende bestemmelser foreslås ændret, således at de afspejler de ændringer der skal foretages i VVM-direktivet som følge af Århus-konventionens bestemmelser i art. 6 om offentlig deltagelse.

Som noget nyt foreslås endvidere, at bestemmelsen om vurdering af grænseoverskridende virkninger på miljøet udvides til at omfatte hele proceduren for tilladelse til gennemførelse.

Forslaget ændrer i overensstemmelse med ændringerne ovenfor vedr. offentlig deltagelse beskrivelsen af de oplysninger, som den medlemsstat, på hvis område projektet planlægges gennemført, skal sende til enhver medlemsstat, som sandsynligvis vil blive berørt af projektet

2.2.4. Prøvelse

Der indføres en egentlig klageadgang, idet der stilles krav om, at rigtigheden af enhver afgørelse, handling eller undladelse, i relation til aktiviteter der er omfattet af procedurebestemmelserne om offentlig deltagelse skal kunne prøves ved en domstol eller en anden ved lov oprettet instans. Disse procedurer skal være effektive og ikke uoverkommelige dyre.

2.3 Ændring af direktiv 96/61/EF (IPPC-direktivet)

2.3.1. Anvendelsesområde

Forslaget indeholder en præcisering af begreberne "offentlighed" og "den berørte offentlighed" svarende til de ovenfor nævnte under 2.2.1. Herudover foreslås definitionen af hvilke "væsentlige ændringer" i et anlægs funktion, der kræver godkendelse tilpasset Århus-konventionens definition, således at den nuværende definition udvides med "at enhver ændring eller udvidelse af et anlæg skal anses for at være væsentlig, når ændringen eller udvidelsen i sig selv overskrider eller opfylder de kriterier eller grænseværdier, der fremgår af dette bilag"

2.3.2. Ansøgninger om godkendelse

Det foreslås at en ansøgning om godkendelse skal indeholde en beskrivelse af de væsentligste alternativer, som ansøgeren har undersøgt.

2.3.3 Offentlig deltagelse

IPPC-direktivets procedurebestemmelser foreslås tilpasset, så de med få ændringer ligger tæt op ad de bestemmelser, der er foreslået vedrørende VVM-direktivet jfr. under 2.2.2., men med følgende forskelle:

Det fastsættes en procedure, hvorefter offentligheden skal informeres om ansøgninger om godkendelse eller eventuelt forslaget om ajourføring af en godkendelse eller godkendelsesvilkårene. Offentligheden skal kun have oplysning om nationale eller grænseoverskridende vurderinger af virkningerne på miljøet, hvis det er relevant i et givet tilfælde, men det er vigtigt, at offentligheden får oplysning om, hvorvidt afgørelsen er omfattet af grænseoverskridende konsultationer i overensstemmelse med bestemmelserne i IPPC-direktivet. Forslaget indebærer endvidere en tilpasning vedr. underretning af offentligheden, når der er truffet en afgørelse samt vedrørende oplysninger, der skal stilles til rådighed for offentligheden.

2.3.4. Prøvelse

Der indføres med forslaget en egentlig klageadgang for offentligheden om trufne afgørelser, svarende til den procedure, der er beskrevet under pkt. 2.2.4.

2.3.5 Grænseoverskridende konsultationer

Direktivets bestemmelser om grænseoverskridende konsultationer tilpasses ved ændringer som er beskrevet under pkt. 2.3.3. om offentlig deltagelse.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Ifølge Kommissionen berører forslaget Fællesskabets forpligtelser vedrørende miljøkvalitet og miljøbeskyttelse. En udvidet offentlig deltagelse i miljøbeslutningsprocessen bidrager således til en øget offentlig opmærksomhed omkring miljøspørgsmål og øger derved miljøbeskyttelsen og forbedringen af miljøkvaliteten i hele Fællesskabet.

Derudover vil forslaget sætte Fællesskabet i stand til at opfylde dets internationale forpligtelser og bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen.

Kommissionen anfører desuden, at det er nødvendigt med en fællesskabsregulering for at sikre, at de grundlæggende procedurer for offentlig deltagelse i miljøbeslutningsprocessen er de samme i alle medlemslande, så deltagelse er muligt i hele Fællesskabet også i forbindelse med grænseoverskridende projekter. Forslaget opstiller minimumskrav til effektiv offentlig deltagelse og overlader det til medlemsstaterne at fastsætte de praktiske ordninger.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget fastlægger et retskrav for borgerne om offentlig deltagelse i en række planer og programmer, som medlemslandene tidligere i medfør af en række af de i forslaget nævnte direktiver var pålagt at udarbejde alene med henblik på afrapportering overfor kommissionen. Forslagets krav om offentlig deltagelse i disse programmer og planer må forventes at medføre et behov for lovændring samt ændring af visse administrative regler, da der ikke i dag er fastsat formelle lovkrav omkring en sådan procedure.

I forb. Med VVM-direktivet indfører forslaget offentlighed i "tilladelsesprocedurer" til erstatning af "proceduren for vurdering af virkningerne på miljøet". Der synes nu enighed om en ændret formulering på dette punkt således at det fremgår, at der ikke er tilsigtet en realitetsændring. Forslaget må forventes at kræve ændringer i administrative regler.

I forb. med IPPC direktivet må det forventes at forslagens bestemmelse om offentlighed i forbindelse med revurderinger vil medføre et behov for lovændring, da bestemmelsen efter sin ordlyd omfatter såvel regelmæssige som ad hoc revurderinger af IPPC- virksomheder.

Århus-konventionens bestemmelse om revurderinger fastlægger ikke entydigt selv hvilke typer af revurderinger der skal omfattes af bestemmelsen, men overlader til parterne selv at fastlægge det nærmere omfang af bestemmelsen. Ved gennemførelsen af Århus-konventionen i dansk ret lagde man til grund at offentligheden alene skulle inddrages ved de regelmæssige revurderinger.

IPPC-virksomheder reguleres af Miljøbeskyttelseslovens kap. 5 om listevirksomheder, herunder især det særlige system med forudgående offentlighed, der er indført ved lov nr. 369 af 2. juni 1999 i forbindelse med implementering af IPPC-direktivet. Miljøbeskyttelsesloven blev ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove med henblik på implementering af Århus-konventionen bl.a. vedr. offentligheds inddragelse i forbindelse med regelmæssige revurderinger af visse typer af særligt forurenende virksomheder.

De nødvendige ændringer som følge af Århus-loven er gennemført ved bekendtgørelse nr. 646 af 29. juni 2001 om godkendelse af listevirksomhed. Kommissionens forslag forventes også at indebære et behov for ændring af denne bekendtgørelse.

4.2 Økonomiske konsekvenser

Århus-konventionen er blevet gennemført i dansk ret ved lov nr. 447 af 31. Maj 2000 om ændringer af visse miljølove. Herved er der i alt væsentlighed indført en retstilstand i Danmark, der tager højde for de ændringer, der lægges op til i forslaget. Dette gælder dog ikke for forslagens bestemmelse om offentlighedens inddragelse ved ad hoc revurderinger af IPPC-virksomheder der vurderes at kunne medføre øgede udgifter for godkendelsesmyndighedernes til forudgående offentlighed.

4.3 Beskyttelsesniveau

Forslagets bestemmelser om offentlighedsprocedurer for grænseoverskridende aktiviteter har en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. I øvrigt har forslaget en neutral indvirkning, fordi man fra dansk side allerede har indført en retstilstand der i al væsentlighed svarer til forslaget.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU , idet det på en række områder udvider Fællesskabets regler om offentlighedens forudgående deltagelse i beslutningsprocedurerne på miljøområdet.

5. Høring

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 14. februar 2001: *Danmarks Naturfredningsforening* oplyste, at man så frem til EU's implementering af Århus konventionens bestemmelser om adgang til prøvelse, herunder specielt implementeringen af adgangen til domstolsprøvelse ved EU's egne institutioner. *Dansk Industri* bemærkede, at man forudsætter, at adgangen til ansøgning og afgørelse fortsat vil være begrænset af de gældende regler i offentlighedsloven.

Forslaget har været forelagt specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 8 - Kommissionens forslag om Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et EU-handlingsprogram for fremme af private organisationer, der fortrinsvis beskæftiger sig med miljøbeskyttelse.

KOM (2001) 337

(revideret notat)

Resumé: Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på politisk enighed. Det nuværende program udløber ved årets udgang, hvorfor det er væsentligt at få vedtaget nærværende forslag, så det kan træde i kraft 1. januar 2001. Forslaget tredobler budgettet for støtte til NGO'er i forhold til det nuværende budget pga. udvidelsen, arbejdet med 6 MHP og Cardiff-strategierne om integration af miljøbetydningen i andre EU-politikker. NGO'er i kandidatlande kan således også opnå støtte. Der fastsættes krav til støtteberettigelse, krav til regnskab og revisorer og der fastsættes sanktioner i tilfælde af at betingelserne for støtten ikke opfyldes. En NGO skal bl.a. have aktiviteter i 3 lande for at være støtteberettiget.

1. Status

Kommissionen har den 22. juni 2001 fremsendt nærværende forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i TEF artikel 175, stk. 1 og skal derfor vedtages med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget er fremsat med baggrund i artikel 12 i Rådets afgørelse 97/872 om et EU-handlingsprogram for fremme af private organisationer, der fortrinsvis beskæftiger sig med miljøbeskyttelse.

Kommissionen har fundet det mest hensigtsmæssigt at fremsætte et helt nyt forslag til afgørelse fremfor talrige ændringsforslag til den eksisterende afgørelse for dermed at få en sammenhængende og klar retsakt og dermed også for at øge gennemsigtigheden.

Grundnotat er tidligere oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. juli 2001.

Europa Parlamentets udvalg for miljø, sundhed og forbrugerpolitik har vedtaget 24 ændringsforslag. Plenarforsamlingens 1. læsning forventes at finde sted den 22.-25. oktober.

Punktet har tidligere været på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 7.-8. juni 2001, hvor Kommissionen præsenterede sit forslag.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på opnåelse af politisk enighed. Formandsskabet sigter mod at opnå enighed mellem Rådet og Europa-Parlamentet i forbindelse med Europa-Parlamentets 1. læsning, idet det eksisterende program (Rådets afgørelse 97/872) udløber ved årets udgang.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Det overordnede mål med programmet er at fremme aktiviteter udført af NGO'er, som først og fremmest er aktive inden for miljøbeskyttelse på europæisk plan ved at bidrage til udvikling og gennemførelse af Fællesskabets miljøpolitik og miljølovgivning. De økonomiske tilskud under dette finansielle instrument skal give miljø-NGO'er mulighed for at gennemføre en række aktiviteter til gavn for Europas miljø; og samfundet som helhed, bl.a. bringe borgerne tættere på den europæiske union ved at gøre EU-politikkerne forståelige og relevante for alle, give borgerne mulighed for at melde tilbage til Kommissionen med deres synspunkter og bekymringer, at bidrage til den politiske beslutningsproces, gøre den brede offentlighed opmærksom på nuværende og kommende miljøproblemer og generelt opbygge og styrke det civile samfund.

Der findes allerede et handlingsprogram for de europæiske miljøorganisationer, som løber fra 1. januar 1998 til 31. december 2001. Ifølge artikel 12 skal Kommissionen forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om programmets gennemførelse i løbet af de første 3 år og eventuelt fremsætte forslag til tilpasninger med henblik på at videreføre eller afslutte det. Af beretningen fremgår, at der er en række svagheder ved det eksisterende program. Beretningen anbefaler samtidig, at programmet videreføres. Til udarbejdelse af beretningen har Kommissionen haft drøftelser med programmets nuværende og tidligere modtagere. Den eksterne vurdering, som budgetposten har fået, er også lagt til grund.

Et nyt program bør kunne anvendes fra den 1. januar 2002 med en planlagt foreløbig evaluering den 31. december 2004, foreslår Kommissionen.

Grundlaget for samarbejdet med miljøorganisationerne og tildeling af midler til dem for at fremme deres deltagelse i debatten findes i forslaget til det 6. miljøhandlingsprogram (MHP). 6. MHP erkender behovet for at inddrage borgere, herunder føre en indgående og omfattende dialog med miljøpolitikken interesserede parter. Kommissionen erkender, at organisationerne skal have et vist fagligt grundlag for at kunne deltage i drøftelser og offentlige høringer. En række organisationer besidder denne faglighed, men Kommissionen bør være i stand til at yde tilskud, da de private organisationer spiller en rolle for den europæiske beslutningsstruktur.

Støtteberettigede grupper og geografisk dækning

Organisationerne skal fortsat fortrinsvis beskæftige sig med miljøbeskyttelse ud fra et miljømæssigt formål, der tjener almenvellet. De skal have eksisteret i to år og have godkendte regnskaber.

De skal arbejde på et europæisk plan og deres opbygning og aktiviteter skal omfatte mindst 3 europæiske lande. Det vil sige, at nationale og lokale organisationer fortsat ikke er støtteberettigede. Endvidere er det ikke længere et krav, at de skal være aktive udelukkende i EU-medlemstater.

Deltagelse står åbent for organisationer med hjemsted i medlemstaterne, associeringslandene, Cypern, Malta og Tyrkiet, samt de Balkan lande, der deltager i stabiliserings- og associeringsprocessen.

Støtteberettigede aktiviteter

Af støtteberettigede områder prioriteres i forslaget de områder, som er prioriteret i forslaget til det 6. MHP, nemlig:

- håndtering af klimaændringerne,
- natur- og biodiversitet beskyttelse af en unik ressource
- miljø og sundhed
- bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne og håndtering af affald

Herudover prioriteres gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets miljølovgivning.

Dernæst vil ansøgningerne blive bedømt ud fra følgende særtræk:

- i hvor høj grad ansøgningen opfylder programmets formål (politisk relevans, mulig virkning af inddragelse, repræsentativitet som talerør for og formidler af offentlighedens synspunkter i alle Europas regioner, relevans for øget miljøbevidsthed)
- ledelses- og resultat kvalitet, (opbygning, personale og forvaltning, intern beslutningsproces, strategisk fremgangsmåde, målrettethed, planlægningspraksis, administration, rapporteringspraksis, selvurdering og kvalitetskontrol, teknisk/videnskabelig kompetence)
- aktionsradius, effektivitet og præstation (synlighed af organisation og aktiviteter, eksterne forbindelser, omdømme i offentligheden)

Udvælgelseskriterierne er ifølge Kommissionen i sammenligning med det eksisterende program let forståelige, let målelige og tager tilstrækkelig hensyn til behovet for større ligevægt mellem de geografiske områder, store som små organisationer, special- kontra almene organisationer.

Aktivitetsfinansiering

Kommissionen offentliggør senest den 30. september hvert år en indkaldelse af tilskudsforslag for det følgende kalenderår. Forslagsindkaldelsen skal gøre rede for kvalifikationskravene, udvælgelses- og tildelingskriterierne og ansøgnings- og godkendelsesproceduren.

Kommissionen vil således tidligere end under det igangværende program indkalde forslag og også selv tidligere afgøre, hvilke organisationer, der kan modtage støtte for at tilpasse programmet kalenderåret. Dette gøres for at imødegå de likviditetsmæssige problemer, som forsinkede udbetalinger tidligere har medført.

Tidsramme og budget

Programmet forlænges fra 4 til 5 år, så det følger efter det nuværende budget, så det er bedre tilpasset det 6. MHP, der i forslaget dækker perioden frem til 2010, og så NGO'erne bedre kan tilrettelægge deres mellemsigtede og i en vis udstrækning deres langsigtede strategiske prioriteringer.

Budgettet er tredoblet i forhold til det igangværende program fra 10.6 mio. EUR i dag til 32 mio. EUR. Kommissionen begrundet tredoblingen med forlængelsen af programmets varighed med et år, antallet af lande er øget fra 15 til 33, kompleksiteten i arbejdet og at antallet af ansøgninger fra 1999 til 2000 er steget med 50 %.

Der vil være to budgetlinier, hvorfor nuværende EU-medlemslande og kandidatlandene ikke skal konkurrere med hinanden. Bevillinger gives fortsat for et år ad gangen.

Forsvarlig økonomisk forvaltning og kontrol

Der indføres en finansieringsordning, der udelukkende bygger på modtagerens reviderede udgifter, så rapporteringens gennemsigtighed og pålidelighed øges.

For at opnå større gennemsigtighed og ansvarlighed strammes der op på reglerne for bogføring, når det drejer sig om overførsel fra modtageren af støtte til samarbejdspartnere, således at dette samarbejde fremover skal fastlægges i kontrakter og foregå af fakturering og bogføring af de faktiske omkostninger.

Der indføres desuden en fast revisionsordning for at sikre forsvarlig forvaltning af skatteydernes penge.

Kommissionen kan foretage inspektioner og kontrol i overensstemmelse med Rådets forordning nr. 2185/96 af 11. november 1996. Desuden foretager det europæiske kontor for bekæmpelse af svig (OLAF) efterforskninger i overensstemmelse med Europa-Parlamentet og Rådets forordning nr. 1073/1999.

2.2. Europaparlamentets 1. læsning

De 24 ændringsforslag som Parlamentets udvalg for miljø, sundhed og forbrugerpolitik har vedtaget tilføjer følgende aspekter til Kommissionens forslag: beskyttelse af dyrevelfærd, at sammenslutninger og netværk af regional og lokalt tilsnit også kan modtage støtte, at naturalydelse (såsom lån af konferenceværelser, translatører etc.) også er omfattet af støtteberettigede udgifter, krav om begrundelse af afslag, forpligtelse for Kommissionen til at afrapportere om afgiven og kommende støtte og observatørstatus for 2 EP medlemmer i udvælgelseskomiteen for at sikre større gennemsigtighed og kontrol, krav om at støtten skal udbetales straks og sikring af at store NGO'er med relativt flere aktiviteter ikke modtager uforholdsmæssigt mere støtte end mindre NGO'er med relativt færre aktiviteter. Derudover foreslås kravet om, at aktiviteterne skal dække 3 europæiske lande for at være støtteberettiget nedsat til et krav om at dække 2 lande. Såfremt der er tale om en NGO baseret i et kandidatland er opfyldelse af dette krav ønskeligt men ikke essentielt.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen redegør ikke for disse principper.

4 . Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser

Vedtagelsen af rådsafgørelsen om programmet får ingen lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser for Danmark, idet der er tale om en retsakt, der skal administreres på EU niveau af Kommissionen.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget får ingen konsekvenser for myndigheder, erhverv eller borgere.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring i EF-specialudvalget for miljø den 17. juli 2001. *Danmarks Naturfredningsforening* hilser forøgelsen af budgettet velkommen og udtrykker forståelse for ønsket om at sikre gennemsigtighed og ansvarlighed i administrationen af midlerne. DN mener dog, at reglerne for ansøgning, bogføring, dokumentation og kontrol skal tilrettelægges med det forhold for øje, at mange organisationer har en begrænset administrativ kapacitet. DN ønsker endvidere, at det skal være muligt at søge om 100% finansiering (i forslaget opereres med en maksimal tilskudsprocent på 70 for organisationer hjemmehørende i EU-lande og 80 for organisationer fra ansøgerlandene og Balkan), og at det bør være muligt at søge midler til projekter, der løber over mere end 1 år.

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 9 - Forslag til Europaparlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 94/25/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fritidsfartøjer

KOM (2000) 639 endelig

(revideret notat)

Resume: Forslagets formål er at beskytte befolkningens sundhed og velfærd samt miljøet ved at nedbringe emissionerne til luften og støjmissionen fra benzin- og dieselmotorer i fritidsfartøjer og personlige fartøjer (vandscootere). Forslaget har endvidere til formål at fremme harmoniseringen af fællesskabslovgivningen til regulering af fritidsfartøjers støjmission og emissioner til luften og undgå en opdeling af markedet og potentielle handelshindringer.

Forslaget indeholder grænseværdier for emissionen til luften for stoffer: CO, VOC, NO_x og partikler. Der fastsættes også grænseværdier for støjmissionen fra fritidsfartøjerne. For emissionerne til luften retter grænseværdierne sig mod motorerne. Motorfabrikanterne skal dokumentere overensstemmelse med disse grænseværdier. For støjmissioner fra indenbords- eller bækmotorer er bådfabrikanten ansvarlig for overholdelse af grænserne, mens det for påhængsmotorer og vandscootere er motorfabrikanten, der er ansvarlig.

1. Status

Kommissionen sendte den 13. oktober 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF (tidligere artikel 100 A EF) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Parlamentets 1. læsning fandt sted d. 26. juli 2001.

Notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 23. februar 2001 som en del af det samlenotat, der blev forelagt forud for rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001.

Forslaget har været forelagt for Folketingets Europaudvalg d. 28. februar 2001 forud for rådsmøde (miljø) d. 8. marts 2001.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) d. 29. oktober 2001 med henblik på opnåelse af politisk enighed.

1. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Forslagets formål er at beskytte befolkningens sundhed og velfærd samt miljøet ved at nedbringe emissionerne til luften og støjemissionen fra benzin- og dieselmotorer i fritidsfartøjer og personlige fartøjer (vandscootere). Forslaget har endvidere til formål at fremme harmoniseringen af fællesskabslovgivningen til regulering af fritidsfartøjers emissioner til luften - og støjemission og undgå en opdeling af markede t og potentielle handelshindringer.

Forslaget indeholder grænseværdier for emissionen til luften for stoffer: CO, VOC, NO_x og partikler afhængigt af motorstørrelsen for to- og firetaktsmotorer og dieselmotorer. Der fastsættes også grænseværdier for støjemissionen fra fritidsfartøjerne afhængig af motorstørrelsen. Forslaget indeholder også anvisninger for måling af både luft- og støjemissionerne. For emissionerne til luften r etter grænseværdierne sig entydigt mod motorerne og opstiller således krav, som motorfabrikanterne skal dokumentere overensstemmelse med. For indenbords- eller hækmotorer er bådfabrikanten ansvarlig for overholdelse af støjgrænserne, mens det for påhængsmotorer og vandscootere er motorfabrikanten, der er ansvarlig.

Som alternativ til støjmålingen anses fritidsfartøjer med indenbords- eller hækmotor at opfylde støjkravet såfremt deres vigtigste konstruktionsparametre er identiske med eller stemmer overens med et certificeret referencefartøjs parametre.

- Forslaget er udarbejdet efter "den nye metode" (new approach) og fastsætter kun de væsentlige krav vedrørende de pågældende produkter.

Grænseværdierne for emissionen til luften af CO, VOC, NO_x og partikler er angivet som følger:

	Kulilte			Kulbrinter			Kvælstofoxider	Partikler
	CO=A + B/P ⁿ g/kWh			VOC=A+ B/P ⁿ g/kWh			NO _x g/kWh	g/kWh
	A	B	n	A	B	n		
Totaktsmotorer	150,0	600,0	1,0	30,0	100,0	0,75	10,0	Ikke relevant
Firtaktsmotorer	150,0	600,0	1,0	6,0	50,0	0,75	15,0	Ikke relevant
Dieselmotorer	5,0	0	0	1,5	2,0	0,5	9,8	1,0

Hvor A, B og n er konstanterne angivet i tabellen og P er mærkeeffekten i kW. 1 HK= 0.736 kW. Det fremgår af tabellen, at med den opstillede formel for CO og VOC er grænseværdierne højere for store motorer end for små motorer.

Emissionerne skal måles i overensstemmelse med den harmoniserede standard (ISO 8178), men for motorer over 130 kW kan der til måling af emissionen anvendes enten driftcyklus E3 (IMO) eller E5 (motorer for fritidsfartøjer). Motorfabrikanterne er ansvarlige for at grænseværdierne for emissionerne til luften kan overholdes.

For begrænsning af støj fra fritidsbådene er der i direktivet angivet følgende grænseværdier:

Motoreffekt i kW	Maksimalt lydtryksniveau, L_{pASmax} , i dB
$P_N <, = 10$	67
$10 < P_N <, = 40$	72
$P_N > 40$	75

Støjmålingen foretages i henhold til ISO 14509. For fartøjer med påhængsmotorer og vandscootere er det motorfabrikanten, der er ansvarlig for at støjgrænsen kan overholdes, mens det for indenbordsmotorer og hækmotorer er bådfabrikanten, der er ansvarlig.

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne implementere direktivets bestemmelser senest juni 2003 med virkning fra december 2003. Forslaget indeholder også en overgangsbestemmelse, således, at produkter, der ikke opfylder bestemmelserne i direktivet må markedsføres og tages i brug indtil december 2004 for diesel- og firetaktsmotorer og indtil december 2005 for totaktsmotorer.

I direktivforslaget er det i en ny artikel, 6a, foreslået, at Kommissionen, bistået af et forskriftsudvalg, skal have beføjelser til at ændre grænseværdierne for emissioner til luften og støjemissionen.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at man kun kan sikre, at det indre marked fungerer korrekt og bidrager til at nedbringe luftforurenings- og støjemissionen, som påvirker miljøet og borgernes sundhed ved hjælp af et direktiv, som harmoniserer kravene til luftforurenings- og støjemission.

Regeringen er enig i Kommissionens fremstilling.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Direktiv 94/25/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fritidsfartøjer er implementeret i dansk ret ved teknisk forskrift nr. 11 af 15. december 1995. Denne forskrift vil skulle revideres i forhold til det ny direktiv.

Herudover vil det evt. være nødvendigt at ændre bekendtgørelse nr. 226 af 3. april 1995 om regulering af sejlads med vandscootere.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget forventes ikke at få nævneværdige økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, amter og kommuner.

Ifølge Kommissionens beregninger vil der være tale om omkostninger dels i forbindelse med produktionsændringer og dels i forbindelse med afprøvningerne for luftforurening og støj. Kommissionen har oplyst, at fabrikanterne i forbindelse med de skærpede krav forventer udgiftsstigninger på op til 30% af detailprisen. Industrien vurderer samtidig at de ikke vil kunne øge deres enhedspris med mere end 2 – 3% af frygt for at ødelægge markedet.

Forslaget forventes således at få begrænsede økonomiske konsekvenser for forbrugerne.

Der findes efter det oplyste kun en producent af motorer til fritidsfartøjer i Danmark, mens ca 30 fabrikanter af fritidsbåde skønnes at blive berørt af direktivforslaget

Beskyttelsesniveau: Forslaget vil have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Nedbringelsen af forureningen fra motorerne forventes at ligge på mellem 0.4 og 4.0 tons VOC + NOx pr. motor i motorens levetid, ca 10 år eller 350 timer.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 15. januar 2001 til 27 interessenter. Der er modtaget svar fra fire interessenter, der ikke havde nogen bemærkninger. En høringspartner, Foreningen til Langturssejladens Fremme, har haft en række bemærkninger, der går på at sikre, at udskiftning af motorer i brugte fritidsfartøjer med motorer fra før ikrafttrædelsen og med motorer, der opfylder de nye bestemmelser, ikke vil pålægge ejerne unødige omkostninger. Disse synspunkter er der taget højde for i forhandlingerne. Hvorvidt det også vil gælde for "mariniserede" industri/bilmotorer har været kort berørt i miljøgruppen. Kommissionens svar var, at dette problem måtte være marginalt og ansvaret må påhvile ombyggerne selv.

Sagen har været forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar og den 10. oktober 2001, hvor der ikke fremkom bemærkninger.

Ad punkt 10 - Bæredygtig brug af pesticider

Punkt 10 a - om Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet - Evaluering af aktivstoffer i plantebeskyttelsesmidler

KOM (2001) 444 endelig (samt tilhørende teknisk bilag SANCO 2692/2001)

(nyt notat)

Resumé: Rapportens formål er at opfylde Kommissionens forpligtigelse efter pesticiddirektivet til at fremsende en rapport om, hvordan arbejdet med at evaluere gamle aktivstoffer forløber. Rapporten gør samtidig opmærksom på nødvendigheden af at forlænge fristen for evaluering af visse af de gamle aktivstoffer fra 2003 til 2008.

Kommissionen anfører endvidere en række forslag til emneområder for ændringer af direktivet, samt en tidsplan for fremsættelse og behandling af et forslag til ændret direktiv.

1. Status

Kommissionen oversendte den 27. juli 2001 ovennævnte evalueringsrapport til Rådet og Europaparlamentet.

Rapporten har hjemmel i artikel 8, stk. 2. i Rådets direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler.

Rapporten skal diskuteres på Landbrugsministerrådsmødet den 23. oktober 2001 og Miljøministerrådet (orienterende debat) den 29. oktober 2001 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner på Miljøministerrådsmødet den 12-13. december 2001.

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger ikke endnu.

Evalueringsrapporten giver bl.a. en evaluering af revurderingsprogrammet vedrørende aktivstoffer, jf. direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, og forslag til revision af direktivet.

Direktivet indeholder et tostrengt vurderingssystem. Aktivstoffer revurderes på EF-plan og optages evt. på direktivets positivliste (bilag 1 til direktivet), mens medlemsstaterne vurderer og godkender plantebeskyttelsesmidler (produkter), der indeholder aktivstoffer optaget på positivlisten.

I direktivet er der fastlagt en overgangsperiode på 10 år med et program for vurdering af de 834 gamle aktivstoffer, der allerede var på markedet i EU i juli 1993, hvor direktivet skulle være implementeret i medlemsstaterne. Direktivet tillader i denne overgangsperiode, at produkter med disse aktivstoffer kan forblive på markedet, indtil Kommissionen kan træffe afgørelse om deres optagelse i bilag I. Efter 10 års perioden, der udløb er sommeren 2003, vil det være en forudsætning for fortsat markedsføring, at aktivstofferne er optaget på positivlisten. I denne overgangsperiode kan medlemsstaterne fortsætte med at anvende deres nationale bestemmelser for godkendelse af plantebeskyttelsesmidler.

Direktivets artikel 8, stk. 2 fastlægger endvidere, at Kommissionen - under inddragelse af direktivets komiteprocedure - efter oversendelse af evalueringsrapporten til Rådet og Europa-Parlamentet vil kunne vedtage en forlængelse af overgangsperioden.

Der er på nuværende tidspunkt optaget 13 af de gamle aktivstoffer på positivlisten, mens det er vedtaget ikke at optage 16 aktivstoffer. Der mangler således at blive truffet endelig afgørelse for ca. 800 aktivstoffer. Af disse aktivstoffer er vurderingen relativt fremskredet for ca. 60 aktivstoffer, mens vurderingen for de resterende aktivstoffer enten er under de meget

indledende faser eller ikke påbegyndt. Det skal dog nævnes, at ca. 300 aktive stoffer vil blive trukket af markedet i 2003, idet der ikke vil være ansøgere, der ønsker at markedsføre disse stoffer. Der vil således skulle foretages en realitetsvurdering på flere hundrede aktivstoffer i de kommende år. Nogle af disse forventes dog at udgå, da de kun bliver brugt som biocider, hvorved de vil være omfattet af biocid-direktivet.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at rapportens formål er:

- at opfylde Kommissionens forpligtigelse efter direktivets art. 8, stk. 2 til at fremsende en rapport om hvordan arbejdet med at evaluere gamle aktivstoffer forløber.
- at gøre opmærksom på nødvendigheden af at forlænge fristen for evaluering af visse af de gamle aktivstoffer fra 2003 til 2008.
- at Rådet og Parlamentet bekræfter at Kommissionens fremgangsmåde i forbindelse med forlængelsen er forsvarlig.

Rapporten fremhæver endvidere problematiske områder, hvor direktivets virkemåde kan og bør forbedres, samt områder der bør inddrages i en fremtidig ændring af direktivet.

Kommissionen har i et bilag til rapporten anført en række forslag til emneområder for ændringer af direktivet, samt en tidsplan for fremsættelse og behandling af et forslag til ændret direktiv.

Der kan nævnes forslag indenfor følgende emneområder:

- arbejdsmiljø
- definitioner og grænseflader til biocider
- gebyrer
- udvidelse af direktivets område
- anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer og aktivstoffer med lav risiko
- ændring af direktivets bilag
- databeskyttelse og -adgang
- parallelimport
- overvågning og kontrol
- komiteprocedurer
- alternativ vurdering og substitutionsprincippet
- essentielle anvendelser
- procedurer for anvendelse i små afgrøder

I bilaget til rapporten anføres, at et forslag til ændringen af direktivet forventes fremsat under den danske formandsskabsperiode.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet, idet der er alene tale om en gennemførelsesforanstaltning af en allerede vedtaget råderetsakt.

4. Konsekvenser for Danmark

Under dette punkt foretages der en vurdering af konsekvenserne af dels en forlængelse af evalueringsperioden dels en ændring af direktivet.

Det skal understreges, at der ikke er fremsat et forslag til ændring af direktivet, men alene en række emneområder for eventuelle ændringer, jf. afsnittet om formål og indhold.

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Anvendelsen af plantebeskyttelsesmidler er i Danmark reguleret af lov om kemiske stoffer og produkter. En forlængelse af evalueringen vil ikke medføre ændring af denne lov.

En ændring af direktivet vil medføre, at der skal ske ændring af lov om kemiske stoffer og produkter.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

En udsættelse af evalueringen forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for henholdsvis erhvervsliv, forbrugere samt offentlige myndigheder (henholdsvis stat, amter og kommuner).

De økonomiske og administrative omkostninger ved et forslag til ændret direktiv vil ikke kunne vurderes, førend der er fremsat et forslag.

Beskyttelsesniveau:

En accept af forlængelsen af fristen for evaluering af de gamle aktivstoffer vil kunne få negativ betydning for beskyttelsesniveauet i fødevarer, idet forlængelse af evalueringen vil betyde, at der fortsat efter 2003 kan importeres landbrugs- og gartneriprodukter fra andre EU-lande, hvor disse fødevarer indeholder rester fra bekæmpelsesmidler, der ikke længere er tilladt i Danmark udfra sundhedsmæssige betragtninger.

En accept af forlængelsen af fristen for evaluering af de gamle aktivstoffer vurderes derimod ikke at få betydning for beskyttelsen af miljøet i Danmark, idet Danmark i den forlængede periode fortsat vil kunne anvende den danske godkendelsespraksis.

Nogle af de i bilaget til rapporten foreslåede emneområder for en ændring af direktivet, såsom alternativ vurdering og substitutionsniveauet, vil kunne medføre et højere beskyttelsesniveau for miljø og sundhed.

- **Høring**

Landboforeningerne støtter den danske holdning om, at fristen for evaluering af de resterende gamle aktivstoffer skal være så kort som muligt. Landboforeningerne tilkendegiver at det er vigtigt for dansk landbrug, at der sker en ensartet godkendelse og markedsføring af plantebeskyttelsesmidler i EU og finder det utilfredsstillende, at processen tager så lang tid.

Foreningerne giver udtryk for, at en kommende revision af direktiv 94/414. vil bidrage til, at godkendelsen i EU-landene bliver mere ensartet.

Det Økologiske Råd anbefaler den danske holdning i rammenotatet.

Det Økologiske Råd finder det uheldigt, at EU-revurderingsprogrammet ikke er blevet færdigt til tiden dvs. i 2003, og at det nu først forventes afsluttet i 2008.

Rådet lægger vægt på, at der afsættes de fornødne ressourcer, så revurderingsprogrammet afsluttes hurtigst muligt uden at det går ud over kvaliteten af de miljø- og sundhedsmæssige vurderinger. Det er meget vigtigt, at revurderingsprocessen følges tæt, så der ikke kan opstå risiko for, at tidsfristen skal udsættes på ny.

Det Økologiske Råd anbefaler, at der opkræves betaling for såvel evalueringer under direktivet som for sundhedsvurderinger, idet det vil kunne fjerne en række marginale pesticider fra markedet, som medfører betydelige samfundsmæssige omkostninger både i forbindelse med godkendelsen og efterfølgende i forbindelse med overvågning af bl.a. pesticidrester i grundvand, vandløb, fødevarer m.m.

Rådet er enig i, at der er et stort behov for en ændring af direktivet, og kan helt tilslutte sig de danske ønsker til ændringer af direktivet, som er udover de i bilaget til rapporten nævnte, herunder især at retsgrundlaget flyttes til traktatens artikel 95.

Det Økologiske Råd ser endvidere med stor tilfredshed, at Danmark vil fremlægge en række forslag, der vil kunne medvirke til en øget beskyttelse af miljø og sundhed.

Bryggeriforeningen oplyser, at man ikke kan støtte de danske holdninger, da konsekvenserne af disse synes uoverskuelige – bl.a. p.g.a. den korte høringsfrist.

Danmarks Naturfredningsforening finder det også beklageligt, at det foreslås at forlænge tidsfristen. DN finder det heller ikke sandsynliggjort, at de foreslåede tiltag vil sikre at tidsfristen på 2008 kan holde.

- DN foreslår, at arbejdet med nye stoffer indstilles indtil der er taget stilling til alle de gamle stoffer. På den måde kan der sikres ressourcerne i medlemsstaterne og i kommissionen til at udfase de gamle stoffer. En sådan ændring ville samtidig være et væsentligt incitament til industrien for at få ryddet op i de gamle stoffer.
- DN mener, at der nu bør indføres en simpel og hurtig proces for at udfase de miljø- og sundhedsfarlige pesticider. Stofferne bør vurderes på deres iboende egenskaber, og såfremt et stof er bioakkumulerbart, persistent, carcinogent, reproduktionsskadeligt eller mutagent bør det udfases øjeblikkeligt.
- DN foreslår, at såfremt industrien ikke indenfor den fastsatte tidsfrist har indleveret et komplet dossier udfases stoffet.

DN finder, at disse 3 forslag bør gøre det muligt at færdiggøre evalueringen af de resterende stoffer inden 2006.

Derudover foreslår DN

- At for at begrænse miljø- og sundhedsrisikoen i bl.a. u-landene foreslås det at et stof som ikke kan optages på EU's positivliste umiddelbart er en PIC-kandidat.
- At det sikres at de grønne organisationer får indflydelse på evalueringsprocessen, som i dag foregår i et meget lukket forum med industrien som den eneste, der bliver involveret i processen.

Punkt 10 b – Information fra Kommissionen om en strategi for bæredygtig brug af pesticider

Punkt 10 c - Information fra Kommissionen om revision af PIC-forordningen og ratifikation af Rotterdam-konventionen

Der er ikke fremkommet dokumenter til punkterne.

Ad punkt 11 - Rådskonklusioner om vedtagelse af et sæt af miljøindikatorer for bæredygtig udvikling til brug for overvågning af fremskridt i implementeringen af EU's strategi for bæredygtig udvikling

(nyt notat)

Resumé

: Det Europæiske Råd (DER) vedtog i Gøteborg 15-16. juni 2001 rådskonklusioner om EU's strategi for bæredygtig udvikling. Heraf fremgår, at DER på forårstopmøderne vil foretage en revision af arbejdet med at implementere strategien og at Kommissionen vil evaluere gennemførelsen af strategien i en årlig synteserapport på grundlag af en række nøgle indikatorer - headline indikatorer - som Rå ;det skal fastlægge inden DERs møde i foråret 2002. Til udmøntning heraf har Formandsskabet fremlagt forslag til rådskonklusioner vedlagt dets eget forslag til et sæt miljøindikatorer for bæredygtig udvikling. Kommissionen har oplyst, at den medio/ultimo oktober vil fremlægge sit endelige forslag til miljøindikatorer for bæredygtig udvikling. I rådskonklusionerne opfordres Kommissionen til i den næste synteserapport at inkludere re det sæt indikatorer, der er vedlagt rådskonklusionerne og anmoder Kommissionen om i samarbejde med EUROSTAT, EEA og medlemslandene at videreudvikle og raffinere disse indikatorer og forbedre deres databasis og tidsserier med henblik på fremtidige synteserapporter og som del af en løbende vurderingsproces

1. Status

Det Europæiske Råd (DER) vedtog i Gøteborg 15-16. juni 2001 rådskonklusioner om EU's strategi for bæredygtig udvikling. Det fremgår af rådskonklusionerne, at DER er enige om en strategi for bæredygtig udvikling som komplementerer EU's politiske tilsagn om økonomisk og social fornyelse (Lissabon-strategien), og som tilføjer en tredje dimension - miljøet - til denne strategi, og som indfører en ny tilgang til politisk beslutningstagen. DER vedtog endvidere i Gøteborg at DER på forårstopmøderne vil foretage en revision af arbejdet med at implementere strategien for bæredygtig udvikling.

Strategien skal gennemføres af Rådet, idet Rådet skal behandle forslagene i Kommissionens Meddelelse om en strategi for bæredygtig udvikling fra maj 2001 samt tage hensyn til 6. miljøhandlingsprogram og sektorstrategierne for miljøintegration.

Det fremgår dernæst at DER - med henblik på at foretage den effektive revision af strategien for bæredygtig udvikling - noterer sig, at Kommissionen vil evaluere gennemførelsen af strategien for bæredygtig udvikling i sin sammenfattende årsrapport (synteserapport) på grundlag af en række nøgle indikatorer - headline indikatorer - som Rådet skal fastlægge inden DERs møde i foråret 2002.

Formandskabet har fremlagt et forslag til rådskonklusioner om miljøindikatorer for bæredygtig udvikling til brug for overvågning af fremskridt i implementeringen af strategien for bæredygtig udvikling. Forslaget er indtil videre vedlagt Formandsskabets forslag til et sæt miljøindikatorer for bæredygtig udvikling til brug for stats- og regeringschefernes årlige vurdering af bæredygtig udvikling på forårstopmøderne. At det er for mandsskabets forslag skyldes, at Kommissionen endnu ikke endeligt har vedtaget et forslag til indikatorer.

Kommissionen har oplyst over for Rådet at den 31 oktober vil den vedtage det endelige forslag til miljøindikatorer for bæredygtig udvikling.

Et udkast til Kommissionens forslag er dog blevet drøftet i kredsen af miljødirektører (EPRG - Environmental Policy Review Group) på et møde den 8.-9. oktober 2001. Udkastet er ligeledes blive drøftet i en ekspertgruppe for indikatorer nedsat af EPRG den 10. oktober 2001.

Grundnotat er ikke tidligere blevet oversendt til Folketingets Europaudvalg, idet et forslag. Fra Kommissionen endnu ikke foreligger.

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen for Rådsmøde (miljø) den 29. oktober 2001 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner om indikatorer for bæredygtig udvikling og af et forslag (Formandsskabets eller Kommissionens) til et sæt miljøindikatorer for bæredygtig udvikling. Det fremgår endvidere af DER's konklusioner fra topmødet i Stockholm, at de miljømæssige indikatorer for bæredygtig udvikling skal bek ræftes på Rådsmøde (generelle anliggender), hvilket sker enten den 19.-20. november 2001 eller i december 2001. Rådet (generelle anliggender) er af DER blevet udpeget som overordnet koordinator af arbejdet med strategien for bæredygtig udvikling imellem DER's møder.

2. Formål og indhold

2.1 Forslag til Rådskonklusioner

I rådskonklusionerne fra Gøteborg, noterer DER sig - med henblik på at foretage en effektiv revision af strategien for bæredygtig udvikling - at Kommissionen vil evaluere gennemførelsen af EU's strategi for bæredygtig udvikling i sin sammenfattende årsrapport/synteserapport på grundlag af en række overordnede indikatorer, som Rådet skal fastlægge inden DER's møde i foråret 2002.

Formålet med forslaget er således at miljøministrene vedtager et sådan sæt miljømæssige indikatorer for bæredygtig udvikling som del af det samlede sæt indikatorer for bæredygtig udvikling inden det bekræftes af Rådet (generelle anliggender).

I Formandsskabets forslag til rådskonklusioner om indikatorer henvises der til beslutningerne fra DER i Gøteborg og Stockholm. Der henvises endvidere til at miljøindikatorerne for bæredygtig udvikling skal bygge på og supplere miljøheadline-indikatorerne og indikatorer om miljøtilstand og udvikling i miljøet og integrationsindikatorerne jf. artikel 10 i den fælles holdning til 6. Miljøhandlingsprogram (i forslaget angivet som artikel 9).

Endvidere henviser udkastet til rådskonklusioner til arbejdet i de øvrige Råd med udvikling af indikatorer for integration af miljøhensyn i forbindelse med Cardiff-processen (energi, transport, landbrug og fiskeri). På den baggrund opfordres Kommissionen til i den næste synteserapport at inkludere det sæt indikatorer, der er vedlagt rådskonklusionerne og anmoder Kommissionen om i samarbejde med EUROSTAT, EEA og medlemslandene at videreudvikle og raffinere disse indikatorer og forbedre deres databasis og tidsserier med henblik på fremtidige synteserapporter og som del af en løbende

vurderingsproces.

2.2. Formandskabets forslag til et sæt miljøindikatorer for bæredygtig udvikling

Forslaget indeholder forslag til 10 tilgængelige indikatorer og forslag til 16 ideelle indikatorer som endnu kræver udvikling på længere sigt i enkelte, flere eller alle medlemslande. Indikatorerne er udvalgt ud fra bl.a. Kommissionens udkast til miljøheadlineindikatorer, indikatorer udviklet af Miljøagenturet bl.a. til agenturets miljøindikatorrapport "Signals", transport og miljøindikatorerne (TERM), WHO, mv.

Forslag til allerede tilgængelige indikatorer omfatter:

- Udslip af klimagasser (3 gasser nedbrudt på sektorer)
- Økonomiens energiintensitet (fordelt på sektorer)
- Andel af vedvarende energi i elproduktionen
- Transportarbejde (tons og passagerer gange km)
- "Modal split" (passagerer og fragt)
- Gennemsnitlig rejselængde og _tid pr. pers. fordelt på transportmåde og formål
- Udslip af ozonnedbrydende stoffer, partikler og SO_x
- Befolkningens udsathed for luftforurening (antal dage der overskrider luftkvalitetstandarder)
- Indsamlet husholdningsaffald og andel af husholdningsaffald, der genbruges, afbrændes og deponeres

Forslag til ideelle indikatorer, der skal udvikles:

- Udslip af klimagasser (6 gasser fordelt på sektorer i absolutte termer og i forhold til BNP)
- Transportvolumen og BNP (køretøjer x km.)
- "Modal split" (køretøjer x km)
- Investering i transportinfrastruktur fordelt på transportform (passager og gods)
- Internalisering af eksterne omkostninger i transportsektoren
- Befolkningens udsathed over for høje støjniveauer fra transport
- Befolkningens udsathed for giftige kemikalier inkl. pesticider
- Smitsomme sygdomme / antibiotika
- Udvikling af astma og allergi
- Farligt affald
- Europæisk index for vandsystemer (kvælstof og fosfor)
- Ressourceintensitet (BNP i forhold til det totale ressourceforbrug/ "Total Material Requirement")
- Index for biologisk mangfoldighed
- Andel af beskyttede arealer / arealer med nøglebiotoper
- Udviklingen i arealanvendelse på hovedkategorier
- Forurenet jord

2.3. Kommissionens udkast til forslag til indikatorer for bæredygtig udvikling

Udkastet, der blev diskuteret på EPRG mødet den 8.-9. Oktober 2001 indeholder forslag til 8 tilgængelige indikatorer:

- Udslip af klimagasser (3 gasser)
- Energi intensitet i økonomien
- Andel af fornybar energi i elektricitetsproduktion
- Volume af transport og BNP (tons og passagerer x km)
- Modal split af transport
- Befolkningens udsathed for luftforurening
- Indsamlet husholdningsaffald og andel af husholdningsaffald, der genbruges, afbrændes og deponeres
- Genanvendelsesprocent (glas, pap og papir).

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen/formandsskabet berører ikke disse principper direkte om end formandsskabet i udkastet til rådskonklusioner gør opmærksom på at DER har anmodet Rådet (i dets forskellige formationer) om at udvikle de nødvendige mekanismer til implementering af EU's strategi for bæredygtig udvikling - herunder indikatorer.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslaget til rådskonklusioner og indikatorer har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Sagen har været forelagt Miljøspecialudvalget den 10. oktober 2001, hvor der fremkom følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening støttede den danske holdning og bemærkede især vigtigheden af en tilfredsstillende balance mellem den miljømæssige dimension af bæredygtig udvikling i forhold til de øvrige dimensioner. *Greenpeace* støttede ligeledes behovet for miljøindikatorer og foreslog at overveje at anvende en indikator for andelen af vedvarende energi i forhold til det samlede energiforbrug, samt efterlyste indikatorer for emissioner af NO_x, POP'er og dioxin. *Det Økologiske Råd* tilsluttede sig DN's synspunkter vedrørende balance mellem dimensionerne af bæredygtig udvikling. *Det Økologiske Råd* advarede mod integrerede indikatorer som f.eks. ægte opsparing og fandt, at så længe metodegrundlaget for disse indikatorer ikke er bedre bør man anvende mere simple indikatorer. *Kommunernes Landsforening* spurgte om man havde overvejet at benytte en indikator for virksomhedernes miljøaktivitet. F.eks. antal EMAS registrerede virksomheder. *Dansk Industri* fandt at der var lagt for meget vægt på miljø i det danske indikatorsæt og at de foreslåede indikatorer i EU-sammenhæng var udtryk for en fornuftig balance. *DAKOFA* mente at TMR burde indgå i listen over tilgængelige indikatorer og desuden at TMR-indikatoren var bedre end indikatoren for affald.

Ad punkt 12 – Kommissionens præsentation af status for udmøntning af

kemikaliestrategien

Der er ikke fremlagt dokumenter til punktet

Ad punkt 13 - Præsentation fra Kommissionen af

- a. ændring af direktiv 96/82 (SEVESO II)
- b. meddelelse om strategi vedr. dioxin og PCB

Der er endnu ikke fremlagt dokumenter til ovennævnte punkter.

Ad punkt 13 c – Kommissionens præsentation af Kommissionens fortolkningsmeddelelse om Fællesskabets bestemmelser om offentlige kontrakter og mulighederne for at integrere miljøhensyn i offentlige kontrakter (KOM (2001) 274 endelig).

(genoptryk)

Grundnotat om meddelelsen er oversendt til Folketinget d. 20. september 2001.

1. Baggrund og indhold

Kommissionen fremlagde sin fortolkningsmeddelelse den 4. juli 2001.

Formålet er at klarlægge de eksisterende muligheder for at tage miljøhensyn ved indgåelse af offentlige kontrakter.

Indførelse af muligheder der går videre, forudsætter, at det gældende regelsæt ændres.

Meddelelsen angiver, hvordan miljøhensyn kan inddrages på hvert stadie af et udbud. I det følgende gennemgås de væsentligste indholdsmæssige elementer i meddelelsen.

Fastlæggelse af kontraktgenstanden:

Offentlige indkøbere kan frit fastlægge, hvilket produkt de vil købe. På dette stadie er der rig lejlighed til at tage hensyn til miljøet og til at vælge en miljømæssig forsvarlig vare eller tjenesteydelse, blot dette ikke fører til diskriminering af mulige leverandører.

Tekniske specifikationer:

Ved specifikationen af kontrakten kan offentlige indkøbere ifølge meddelelsen nu stille krav om anvendelse af særlige materialer og en specifik *produktionsproces*. Herved kan man lovligt efterspørge f.eks. brug af genbrugsglas, økologisk dyrkede levnedsmidler eller "grøn elektricitet". Krav, der ikke vedrører selve produktionen, men den måde en virksomhed drives på, kan ikke stilles.

Den offentlige indkøber kan tillige udforme miljøkravene til kontraktens tekniske specifikationer i overensstemmelse med kriterierne for et *miljømærke* i det omfang kriterierne ikke vedrører den måde en virksomhed drives på, som f.eks. kriterier vedrørende miljøledelse samt sociale og etiske hensyn. Som dokumentation herfor kan der henvises til de pågældende miljømærker.

Udvælgelse af leverandører:

De krav den offentlige indkøber kan stille til potentielle leverandørers "tekniske kapacitet" kan i et vist omfang inddrage miljøaspekter. Mulighederne herfor er begrænsede, idet kravene skal have betydning for leverancens kvalitet. Dette indebærer, at man som offentlig indkøber ikke generelt kan lægge vægt på, at leverandøren har et miljøledelsessystem som f.eks. EMAS, da dette indebærer, at virksomheden systematisk og bevidst inddrager miljøhensyn i driften af virksomheden.

Tildeling af kontrakten:

Ifølge meddelelsen kan en offentlig indkøber ved valget af det økonomisk mest fordelagtige tilbud kun lægge vægt på miljøhensyn, hvis denne kan påvise, at der er en direkte økonomisk fordel forbundet med anvendelsen af et sådant kriterie. Således vil en offentlig indkøber ved køb af f.eks. vaskemaskiner ikke kunne anvende et kriterium som "miljømæssig forsvarlighed", uden at det er yderligere specificeret, mens det omvendt er tilladt at inddrage en vares miljømæssige forsvarlighed, hvis denne er "oversat" til et specifikt, produktrelateret og økonomisk målbart kriterium såsom "energi eller vandforbrug".

2. Nærheds- og proportionalitets princippet

Fortolkningsmeddelelsen har ingen indflydelse på nærheds- og proportionalitetsprincippet.

3. Gældende dansk ret

Fortolkningsmeddelelsen vedrører mulighederne for at varetage miljømæssige hensyn ved offentlige indkøb efter Traktaten (og heraf afledte principper) og EUs udbudsdirektiver. Disse er her i landet implementeret ved:

- bekendtgørelse nr. 788 af 5. november 1998 om fremgangsmåderne ved offentlige indkøb af varer i Den Europæiske Union,
- bekendtgørelse nr. 789 af 5. november 1998 om fremgangsmåderne ved offentlige indkøb af tjenesteydelser i Den Europæiske Union,
- bekendtgørelse nr. 799 af 10. november 1998 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter i Den Europæiske Union,
- bekendtgørelse nr. 787 af 5. november 1998 om udbud af indkøb inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation i Den Europæiske Union, og
- bekendtgørelse nr. 2 af 4. januar 1999 om udbud af bygge- og anlægsarbejder inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation i Den Europæiske Union.

4. Høring

Ad punkt 14 – Kommissionens redegørelse for status for arbejdet med forslag til

- a. direktiv om miljøansvar
- b. revision af emballagedirektivet
- c. direktiv om batterier og akkumulatorer
- d. direktiv om tungmetaller i luft

Der er ikke fremkommet dokumenter til punkterne.

Ad punkt 15 – Formandskabets redegørelse for status vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af benzin og diesellole og om ændring af direktiv 98/70/EF

KOM(2001) 241

2001/0107 (COD)

(revideret notat)

Resumé: Formålet med forslaget er at supplere miljøspecifikationerne for benzin og diesellole i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70. Kommissionen har bl.a. gennemført en vurdering af om der bør ske en yderligere nedsættelse af svovlindholdet, og om der bør tages specielle forholdsregler over for benzinen indhold af MTBE.

Kommissionen foreslår, at markedsføring af svovlfri benzin og diesel bliver obligatorisk fra 1. januar 2005, og at fuldstændig overgang til svovlfri benzin og diesel skal være gennemført senest den 1. januar 2011. Svovlfri brændstof defineres som brændstof med et svovlindhold under 10 ppm.

Kommissionen foreslår endvidere, at der ikke sker nogen ændring af den nuværende specifikation, som tillader tilsætning af op til 15% MTBE til benzin.

1. Status

Kommissionen sendte den 11. maj 2001 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er fremsat i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70 hvorefter Kommissionen inden udgangen af 1999 skal fremlægge forslag til brændstofs-specifikationer for år 2005 som supplerer de i nævnte direktiv fastsatte specifikationer, og i lyset af rådskonklusionerne som blev vedtaget på rådsmødet den 19. december 2000, især vedrørende indholdet af svovl og MTBE.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 6. september 2001.

Forslaget forventes behandlet i Europa-Parlamentets miljøgruppe den 6. november 2001 og i plenum den 29. november 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på redegørelse for status.

2. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Baggrund

Formålet med forslaget er at supplere miljøspecifikationerne for benzin og diesellole i overensstemmelse med artikel 9 i direktiv 98/70. Dette direktiv indeholder specifikationer som træder i kraft i to faser. Den første fra 1. januar 2000 og den

anden fra 1. januar 2005. Specifikationerne for 2005 er imidlertid ufuldstændige, idet der alene er fastsat værdier for benzinen indhold af svovl (50 ppm) og aromater (35%) og for dieseloliens indhold af svovl (50 ppm). Kommissionen har i forbindelse med udformningen af det foreliggende forslag gennemført en vurdering af behovet for at indføre ændringer i de øvrige specifikationer i forhold til de værdier der blev indført fra år 2000. Man har endvidere gennemført en vurdering af om der bør ske en yderligere nedsættelse af svovlindholdet, og om der bør tages specielle forholdsregler over for benzinen indhold af MTBE.

Kommissionen har, når det gælder brændstofs-specifikationer (bortset fra svovl), baseret sig på resultaterne fra det såkaldte auto/olie II-program, og når det gælder svovlindholdet på de udmeldinger som Kommissionen har modtaget fra involverede parter i forbindelse med en offentlig høring i efteråret 2000. Kommissionens overvejelser omkring behovet for at begrænse anvendelse af MTBE er baseret på et udredningsarbejde gennemført af konsulentfirmaet Arthur D. Little.

Svovlindhold i benzin og diesel

Kommissionen foreslår at markedsføring af svovlfri benzin og diesel bliver obligatorisk fra 1. januar 2005, og at fuldstændig overgang til svovlfri benzin og diesel skal være gennemført senest den 1. januar 2011. Svovlfri brændstof defineres som brændstof med et svovlindhold under 10 ppm.

For benzin er det Kommissionens opfattelse at de udstødningsnormer som træder i kraft fra 1. januar 2005 for de regulerede stoffer (kulilte, kulbrinter og kvælstofoxider), vil kunne opfyldes med et svovlindhold på 50 ppm. Formålet med direktivet er derfor primært at muliggøre anvendelse af mere avancerede motorteknologier med henblik på forbedring af energieffektiviteten og dermed opnå et lavere udslip af CO₂ fra den frem tidlige bilpark. Som sidegevinst opnås en reduktion i udslippet af de regulerede stoffer fra den eksisterende bilpark, idet der vil opnås en større virkningsgrad i de eksisterende katalysatorer.

For diesel anser Kommissionen det for en risiko at det kan blive vanskeligt at opfylde Euro 4-kravene (2005) til lette køretøjer og Euro 4- og Euro 5-kravene (2005/2008) til tunge køretøjer, medmindre der anvendes svovlfri diesel. Man mener i øvrigt at effektiviteten og holdbarheden af det anvendte efterbehandlingsudstyr vil øges såfremt der anvendes svovlfri diesel. Der vil også opnås forbedret brændstoføkonomi ligesom emissionen af partikler fra den eksisterende bilpark vil mindskes.

Kommissionen anfører at fordelene for luftkvaliteten er mindre for diesel end for benzin, og at dette kunne tale for at svovlfri diesel blot bliver indført i takt med udbredelsen af ny teknologi. Imidlertid er der med den nuværende distributionsinfrastruktur problemer med distribution af mere end én kvalitet af diesel. Dette taler efter Kommissionens opfattelse for at man anvender samme datoer for benzin og diesel. Det vil gøre lovreglerne klarere og begrænse det tidsrum hvor det er tilladt at markedsføre flere forskellige dieselkvaliteter. Kommissionen vil dog senest i 2006 overveje om der er behov for at ændre tidsfristen for diesel for at sikre at der ikke sker en samlet forøgelse i udslippet af CO₂.

Kommissionen fremhæver at det er vigtigt at nye biler anvender det svovlfri brændstof. Man vil derfor foreslå passende mærkning på tankstationerne, ligesom fabrikanterne skal sikre at køberne af nye biler får de nødvendige oplysninger.

Kommissionen anfører at man med indførelse af svovlfri brændstoffer vil have adgang til bedre brændstoffer end forudsat i aftalen mellem Kommissionen og bilindustrien om nedbringelse af bilernes gennemsnitlige CO₂-udslip til 140 g/km. Kommissionen vil på den baggrund sammen med bilindustrien vurdere mulighederne for yderligere tilsagn i retning af at nå Fællesskabets mål på 120 g/km.

Specifikationer - bortset fra svovl og MTBE

Kommissionen foreslår at man bortset fra de værdier for svovl og aromater som allerede er fastsat for 2005, viderefører 2000-specifikationerne uændret. Kommissionen begrundet det blandt andet med at indførelse af svovlfri brændstof vil forstærke katalysatorernes effekt, og at dette vil have større indflydelse på udslippet af forurenende stoffer end ændringer i de øvrige parametre. Kommissionen anfører i øvrigt at de sammenhænge mellem brændstofegenskaber og emissioner som hidtil har været anvendt, er baseret på målinger på Euro 2-biler (1996). Det kan ikke forventes at de samme relationer gælder i en fremtidig situation hvor der anvendes mere avanceret teknologi og svovlfri brændstof.

Kommissionen har gennemført separate vurderinger for PAH-indholdet i diesel. Kommissionen omtaler nyere undersøgelser som viser at brændstoffer med lavt og højt indhold af PAH har samme PAH-indhold i udstødningsgassen. Kommissionen nævner videre at anvendelsen af avanceret efterbehandlingsudstyr og svovlfri brændstof vil have positiv effekt også over for udslippet af PAH.

På baggrund af ovenstående overvejelser er det Kommissionens opfattelse at ændringer i de øvrige brændstofs-specifikationer kun vil have begrænset affekt. Fremtidige ændringer vil derfor alene blive vurderet som led i Fællesskabets luftkvalitetspolitik og i forbindelse med overvejelserne om fastsættelse af strengere emissionsnormer.

Kommissionen har i specifikationerne fra 2005 fjernet muligheden for at markedsføre benzin med oktantal under 95.

MTBE

Kommissionen anfører at der i medfør af Rådets forordning nr. 793/93 er gennemført en risikovurdering af anvendelsen af MTBE. En foreløbig konklusion fra denne vurdering opfordrer til at der træffes særlige foranstaltninger for at begrænse risikoen for forurening af grundvandet med MTBE. Kommissionen er på denne baggrund forpligtet til at udarbejde en strategi til begrænsning af denne risiko. En sådan strategi er vedtaget i Kommissionen i foråret 2001.

Det er Kommissionens opfattelse at selv om der i nogle af medlemsstaterne er fundet MTBE i grundvandet, så er der ikke tale om nogen udbredt forurening. Man refererer i den forbindelse en undersøgelse gennemført af konsulentfirmaet Arthur D. Little hvor det konkluderes at risikoen for forurening med MTBE er usandsynlig såfremt reglerne for anlæg og drift af underjordiske tanke håndhæves strengt. Kommissionen foreslår på den baggrund at der ikke sker nogen ændring af den nuværende specifikation, som tillader tilsætning af op til 15% MTBE til benzin.

Såfremt der er medlemslande hvor forurening af grundvand med MTBE anses at være et problem, er det Kommissionens opfattelse at beskyttelse af grundvand i givet fald bør træffes på grundlag af vandrammedirektivet (2000/60). Af dette direktiv fremgår at medlemsstaterne skal træffe foranstaltninger for at forhindre tilførsel til grundvandet af "liste I-stoffer", hvortil hører f.eks. benzen og aromater, og at man skal begrænse tilførslen af "liste II-stoffer", som er stoffer der har skadelig indvirkning på grundvandets smag og lugt. Kommissionen peger dog også på medlemsstaternes ret til kræve strengere specifikationer i henhold til traktatens artikel 95, stk. 5 og 6.

CO₂-udslip på raffinaderierne

Kommissionen anfører at 100% produktion af svovlfri benzin og diesel forventes at ville føre til en stigning på 5% i de nuværende CO₂-emissioner på raffinaderierne. Såfremt der indføres ændringer i brændstofparametrene kan det resultere i yderligere udslip. En reduktion af PAH-indholdet til 3% forventes således at medføre en yderligere forøgelse af CO₂-udslippet på raffinaderierne med 1-2%.

Brændstoffer til mobile ikke-vejgående maskiner

Kommissionen anfører at der i dag er nogen usikkerhed omkring det tilladte svovlindhold i diesel der anvendes i arbejdsmaskiner og traktorer. Med det foreliggende forslag præciseres forskellige muligheder. Man kan anvende grænseværdierne for fyringsgasolie som i dag er 2000 ppm, men som fra 2008 skærpes til 1000 ppm, eller man kan anvende en værdi på 500 ppm eller den grænseværdi der indgår i det te brændstofdirektiv.

Revisionsklausul

Kommissionen anfører at der i de kommende år vil blive taget en række initiativer i EU som kan gøre det nødvendigt at tage de foreslåede specifikationer op til revision. Der peges på den vurdering som skal foretages af den tekniske gennemførlighed af Euro 5 for tunge køretøjer (grænseværdi for NO_x), på udarbejdelsen af forslag til luftkvalitetsnormer for PAH og på forslag om øget anvendelse af fornybare brændstoffer. Kommissionen foreslår på den baggrund at der gennemføres en revision af forslaget inden udgangen af 2006.

Overvågning og kontrol

Medlemslandene forpligtes til at indføre en overvågningsordning for brændstofkvaliteten og at foretage en indberetning af de målte værdier til Kommissionen. Overvågningen skal gennemføres i overensstemmelse med en ny CEN-standard som er under udarbejdelse. Kommissionen foreslår videre at der indføres en simplificering af bilagene således at der i stedet for at blive refereret til specifikke analysemetoder blot foretages en henvisning til relevante CEN-normer. Herved vil man undgå at

skulle foretage tidskrævende ændringer i de nationale bestemmelser, hver gang der inden for CEN foretages en opdatering af analysemetoderne.

2.2. Europa-Parlamentet

Forslaget forventes behandlet i Europa-Parlamentet den 29. november 2001. Der foreligger et første udkast til ændringsforslag fra Europa-Parlamentets miljøgruppe. Udkastet indeholder 3 væsentlige ændringsforslag. For det første foreslås datoen hvor al benzin og diesel skal være svovlfri, fremrykket fra 2011 til 2008. For det andet foreslås indført en artikel om skatteincitament, og for det tredje foreslås at der fastsættes samme specifikationer for non-road køretøjer som for on-road køretøjer. Der indgår ikke forslag til ændring vedrørende MTBE.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen forholder sig ikke specifikt til disse principper, men anfører at Rådet i sine konklusioner af 19. december 2000 om Kommissionens Meddelelse om auto/olie II tilsluttede sig Kommissionens opfattelse af at der var behov for yderligere foranstaltninger til bekæmpelse af partikler, kvælstofoxider og troposfærisk ozon, og Rådet opfordrede Kommissionen til snarest muligt at fremsætte forslag til bekræftelse af brændstof specifikationerne for 2005 i direktiv 98/70/EF og fremme en gradvis og harmoniseret indførelse af brændstoffer med det lavest mulige svovlindhold.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget medfører ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. De nye regler kan gennemføres via en ændring af gældende bekendtgørelse om brændstofkvalitet udstedt af Miljø- og Energiministeriet.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget vil medføre stigninger i produktionsprisen for benzin og diesel. Kommissionen anfører at forslaget vil medføre prisstigninger for benzin i området 1-2 øre pr liter og for diesel i området 2-5 øre pr liter. Med det nuværende danske forbrug svarer det til samfundsmæssige omkostninger på 70-160 mio. kr. Den danske oliebranche har oplyst at merprisen vil være større på de danske raffinaderier, blandt andet på grund af ønsket om at producere MTBE-fri benzin. De danske meromkostninger kommer efter oliebranchens seneste skøn til at ligge omkring 6-8 øre/l benzin og 12 øre/l diesel. Med det nuværende danske forbrug svarer dette til samfundsmæssige omkostninger i størrelsesordenen 450 mio. kr. Det vurderes at direktivet vil medføre en merudgift for staten i brændselsomkostninger i størrelsesordenen 15 mio. kr. årligt.

Det vurderes, at de samfundsøkonomiske konsekvenser bør vurderes yderligere.

Der skal i øvrigt regnes med udgifter til gennemførelse af kvalitetskontrol af benzin og diesel. Procedurene er endnu ikke endeligt fastlagt, men såfremt man følger de første forslag fra den europæiske standardiseringsorganisation (CEN) vil det indebære at der årligt skal udtages omkring 400 prøver fra servicestationer i Danmark. Prøverne skal analyseres hos akkrediterede firmaer. Omkostningerne hertil skønnes at ligge i størrelsesordenen 3 mio. kr. pr år. Det vurderes at udgifterne til denne kvalitetskontrol vil blive pålagt producenter og importører af benzin og diesel som til synsudgifter i medfør af lov om kemiske stoffer og produkter § 47a (lov nr. 256 af 12. april 2000).

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark som følge af en reduktion i udslippet af sundhedsskadelige stoffer i den eksisterende bilpark og i udslippet af CO₂ fra nye biler. Kommissionen har gennemført cost-benefit beregninger baseret på det såkaldte ExternE-program som viser at der for EU som helhed vil være en nettofordel ved indførelsen af forslaget som angivet i nutidsværdi andrager ca. 1,1 mia. Euro (ved en kalkulationsrente på 4%). Kommissionen er ved beregningerne gået ud fra at anvendelsen af svovlfri brændstof vil mindske brændstofforbruget for nye personbiler med 3% for benzin og 2% for diesel. Man er videre gået ud fra at udledningen af kulbrinter og kvælstofoxider fra eksisterende benzinbiler vil blive reduceret med 10%, og at udslippet af partikler fra dieseldrevne køretøjer vil blive reduceret med 5% (på vægtbasis). Som en ekstra fordel, som ikke er medtaget i beregningerne, anfører Kommissionen at de foreslåede værdier åbner mulighed for en fremtidig yderligere skærpelse af grænseværdierne.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos 30 udvalgte høringspartnere. Der er modtaget svar fra 9 af disse. De væsentligste bemærkninger på de forskellige emneområder fremgår af det følgende:

Svovl

Oliebranchen Fællesrepræsentation (OFR) sætter spørgsmålstegn ved nødvendigheden af at reducere svovlindholdet til 10 ppm. Man mener at nettoresultatet vil blive et merforbrug af energi, især hvis der sker en fremrykning af indfasningsperioden. Ikke desto mindre giver OFR udtryk for at man ikke vil modarbejde indførelsen af svovlfri brændstoffer som man i praksis anser for vedtaget. OFR fremhæver at omkostningerne pr liter benzin i Danmark vil blive væsentlig højere end i andre europæiske lande. Det skyldes at Danmark samtidig ønsker at udfase brugen af MTBE. Der må derfor i stedet for MTBE importeres dyre højoktane svovlfattige blandekomponenter.

OFR oplyser at svovlfri diesel vil kunne leveres fra det ene danske raffinaderi fra 3-4. kvartal 2002 og fra det andet raffinaderi formentlig fra 1. halvår 2003. Meromkostningerne ved at producere diesel med 10 ppm svovl er skønnet til 5 øre/l (ved en tilbagediskontering over 15 år) såfremt der ikke indføres andre ændringer i specifikationerne. Da det efter branchens opfattelse ikke er realistisk at markedsudviklingen vil tillade så ; lang tilbagebetalingsperiode, skønnes den reelle meromkostning til 12 øre/l. Svovlfri benzin uden MTBE (92 og 95 oktan) vil kunne leveres fra det ene raffinaderi fra primo 2003. Fra det andet raffinaderi vil levering kunne ske fra 2. halvår 2002 såfremt der kan skaffes tilstrækkelige mængder af højoktan alkylat, eller fra begyndelsen af 2005 såfremt det bliver nødvendigt at investere i produktionsomlægning. Meromkostningerne skønnes til 3 øre/l såfremt der ikke er begrænsninger for MTBE. For MTBE-fri benzin er merprisen usikker, idet man ikke på nuværende tidspunkt kan sige noget om prisen på de komponenter der skal erstatte MTBE. Et forsigtigt skøn er efter OFR's opfattelse 6-8 øre/l. Hvis der sker andre ændringer i benzinspecifikationerne bliver merprisen højere. Situationen vil ændres fra 2005, når der indføres nye specifikationer for aromatindh old. Fra dette tidspunkt vil det næppe være muligt at producere MTBE-fri 95 oktan benzin. OFR peger i øvrigt på at der kan blive vanskeligheder ved at levere én svovlfri brændstofkvalitet parallelt med de nuværende kvaliteter.

Københavns Miljøkontrol ser positivt på en reduktion af svovlindholdet i benzin og diesel. Man fremhæver undersøgelser fra DMU som har vist at en reduktion af svovlindholdet fra 500 ppm til 50 ppm har medført en væsentlig reduktion i udslippet af ultrafine partikler. Man vurderer på den baggrund at en fuldstændig indfasning af diesel bør fremrykkes.

Embedslægeinstitutionen kan tilslutte sig synspunktet om hurtigst muligt at søge gennemført fælles krav om svovlfri brændstof. Man har noteret sig at begrundelserne kun i ringe grad indeholder sundhedsfaglige argumenter. Man fremhæver at der på baggrund af de sundhedsmæssige aspekter knyttet til udslippet af "fine partikler" er grund til at reducere svovlindholdet i diesel på et så tidligt tidspunkt som muligt.

NOAH kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at reducere svovlindholdet i benzin og diesel. Man mener ikke der er teknologiske barrierer der berettiger at indfasningen skal strække sig helt frem til 2011. NOAH rejser tvivl om de beregninger der er gennemført over det ekstra CO₂-udslip på raffinaderierne. Efter NOAH's opfattelse kan den konsulent som har gennemført beregningerne for EU-Kommissionen, ikke anses for uafhængig.

FDM mener at indførelse af svovlfri benzin og diesel vil være en gevinst for miljøet, og anbefaler at Danmark gør en indsats for at fremme processen. Man ser ikke nogen grund til at udskyde muligheden for indførelse af svovlfri brændstoffer til 2005. Man anbefaler at introduktionen fremmes via afgiftsdifferentiering.

Advokatrådet har ingen bemærkninger, idet man dog lægger til grund at lavere svovlindhold ikke vil medføre skader på den eksisterende bilpark.

MTBE

OFR bemærker at den skærpelse af kravet til aromatindhold (35%) som indføres fra 2005 må forventes at medføre at det ikke efter dette tidspunkt vil være muligt at producere 95 oktan uden brug af MTBE. Københavns Kommune finder Kommissionens forslag utilstrækkelig og anbefaler udfasning af MTBE fra benzin. Man henviser til at der i 17% af 164 vandværksboringer er fundet spor af MTBE. Embedslægeinstitutionen finder det bekymrende at MTBE i stigende grad findes i grundvandet. På grund af MTBE's mulige kræftfremkaldende egenskaber anbefaler man at Danmark kæmper for udfasning af stoffet som additiv til benzin.

Danmarks Naturfredningsforening finder forslaget alt for slapt, grænsende til uansvarlighed i relation til MTBE. Foreningen opfordrer derfor på det kraftigste Danmark til at arbejde for en total udfasning af MTBE inden udgangen af 2003. Man foreslår videre at benzin der indeholder MTBE, indtil der indføres et forbud, belægges med en mærkbar afgift. NOAH giver udtryk for at MTBE er alt for farligt et stof at slippe løs i naturen.

Mobile ikke-vejpgående maskiner

Københavns Kommune mener at svovlindholdet i diesel til mobile ikke-vejpgående maskiner bør reduceres mere end foreslået af Kommissionen. Årsagen er blandt andet at kommunen i et vist omfang stiller krav om anvendelse af partikelfiltre på entreprenørmaskiner.

Andet

OFR fremhæver at krav til damptryk (60 kPa) og definition af længden af sommerperioden (1. maj-30. september) indebærer begrænsninger i produktionen af benzin og potentiel risiko for tændingsproblemer og risiko for eksplosionsfarlige blandinger i bilernes tanke i det tidlige forår. Det betyder også efter OFR's opfattelse at ethanol ikke kan anvendes som erstatning for MTBE året rundt. OFR anbefaler derfor at Danmark på linie med f. eks. England og Sverige anvender direktivets muligheder for arktiske områder (70 kPa og 3 måneders sommerperiode).

OFR fremfører endvidere at forbuddet mod at sælge normalbenzin (92 oktan) må bero på en misforståelse. I modsat fald anmodes regeringen om kraftigt at modsætte sig at EU regulerer udbuddet af varer der hverken sundheds- eller miljømæssigt giver anledning til betænkeligheder.

På møde specialudvalget (miljø) den 10. oktober 2001 fremkom følgende bemærkninger: Dansk Transport og Logistik stillede sig undrende overfor at svovlfri diesel (defineret som svovl under 10 ppm) vil føre til mindre CO₂-udslip fra lastbiler. Det økologiske råd bad om en redegørelse for hvorfor svovlfri benzin kun har lille effekt over for den fremtidige bilpark. Desuden ser Det økologiske råd gerne at indfasningstidspunktet for svovlfri diesel bliver rykket frem, idet det vil gøre det muligt at fremme anvendelsen af partikelfiltre. Sidst anbefaler Det økologiske Råd at Danmark forsøger at få sig placeret i en klimatisk koldere zone, således at vi kan hæve damptrykket til 70 kPa. Dette vil muliggøre tilsætning af ethanol til benzin. Landbrugsrådet og Greenpeace støttede ideen om at anvende ethanol i benzinen og henviste bl.a. til nye produktionsmetoder udviklet på Risø. Både det økologiske råd og Greenpeace kunne støtte de danske initiativer i relation til MTBE.

Ad punkt 16 – Eventuelt

16 a - Indlæg fra den græske delegation om harmoniserede regler for biler

16 b – Information fra formandskabet om konference om TBT

Der er ikke fremkommet dokumenter til punkterne.